

Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti Publik Hüquqi Şəxs

Aqrotexnologiya fakültəsi

Qida mühəndisliyi və ekspertizası kafedrası

2024/2025 ci tədris ili üzrə özünütəhlil hesabatı

İxtisasın adı: 050707 – Şərabçılıq ixtisası

Tərtib etdilər:

Professor H.K.Fətəliyev

Assistent N.N.Məmmədova

Assistent G.R.Əliyeva

Gəncə - 2024

Şərabçılıq ixtisası üzrə özünüqiymətləndirmə hesabatı

a) Proqram haqqında ümumi məlumat

Ünvan: Gəncə şəhəri, M.A.Abbaszaadə küçəsi 62, AZ2000

Mail: qida_ekspertiza@adau.edu.az

Telefon: +994 22

2) Proqramın dili: Azərbaycan dili

Kafedranın missiyası: Milli və qlobal səviyyədə tədqiqat aparmaq bacarığı olan, yaradıcı, azad düşünmə qabiliyyətinə və mənəvi dəyərlərə malik, şərabçılıq məhsullarının istehsalında rəqabət apara bilən, nəşrlər və tədqiqatlar vasitəsilə elmi biliklər istehsal edən və ömür boyu təhsilə töhfə verən akademik heyət və məzunlar yetişdirmək.

Kafedranın vizyonu: Dəyişən sosial-iqtisadi şəraitin və qlobal akademik icmanın tələblərinə uyğun, istər ayrı-ayrılıqda müəssisə və təşkilatların, istərsə də ümumilikdə ölkədə şərabçılığın inkişafında rol oynayaraq, iş dünyasının ehtiyaclarına cavab verə biləcək məzunlar yetişdirmək üçün müvafiq nizam-intizam və keyfiyyət anlayışı ilə bütün maraqlı tərəflərin iştirakçılığını təmin edəcək güclü və dinamik akademik heyətə və maddi-texniki bazaya, beynəlxalq nüfuza malik kafedraya çevrilmək.

Proqramın strateji məqsədləri:

Məqsəd 1: İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialı olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;

Məqsəd 2: Tələbələrə və işəgötürənlərə məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri bəzədə məlumatlandırmaq;

Məqsəd 3: Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

Məqsəd 4: Təhsil proqramında əks edilən təcrübənin ikinci forması olan müəssisə və təşkilatlar tərəfindən sifariş layihəsinin daxil olması üçün bu qurumlarda maarifləndirmə işinin təşkili edilməsi, daxil olan tələb üzrə tələbə və mentor müəllim tərəfindən müvafiq layihənin hazırlanması yolu ilə təcrübənin təşkili.

Məqsəd 5: Tələbə mobilliyinin təşviqi üçün digər universitetlərin müvafiq kafedraları ilə müqavilələrin bağlanması.

Məqsəd 6: Şərabçılıq ixtisasın məzunları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi.

Proqramın qısa tarixi və dəyişikliklər:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Ali təhsilin bakalavr pilləsi üzrə “Şərabçılıq” ixtisasının təsdiq edilməsi haqqında 11 fevral 2019-cu il tarixli 45 nömrəli qərarına təsdiq edilmiş Ali təhsilin bakalavr pilləsi ixtisaslarının (proqramlarının) siyahısı əsasında ADAU-da “Şərabçılıq ixtisası açılmışdır (Əlavə 1). Müvafiq olaraq ADAU-nun 11 sentyabr 2009-cu il tarixli 552 sayılı əmrinə əsasən “Meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük” kafedrası 2 müstəqil kafedraya bölünmüş və “Qida məhsulları mühəndisliyi və dizayn” kafedrası yaradılmışdır. Cari proqram Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F-383 sayılı 24 avqust 2020-ci il tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı bakalavriat səviyyəsinin ixtisas (050707 - Şərabçılıq) üzrə təhsil standartı (Əlavə 2) əsasında tərtib edilmişdir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 1: <https://edu.gov.az/upload/file/qerar03-ali-tehsilin-bakalavr-pillesinin-tesdiqi-haqqinda-qerar.pdf> - Ali təhsilin bakalavr pilləsi ixtisaslarının (proqramlarının) siyahısı

Əlavə 2: https://adau.edu.az/images/files/2022-11/1667545679_rabclq-1.pdf - Şərabçılıq ixtisasının Təhsil Proqramı

1) TƏLƏBƏLƏR

1.1. Tələbə qəbulunun illərə görə izlənilməsi və qiymətləndirilməsi.

Şərabçılıq ixtisasının ilk buraxılışı 2021-2022-ci ildə olub və həmin ildə 29 nəfər məzun olmuşdur. Hal-hazırda “Şərabçılıq” ixtisası üzrə 1-ci kursda 28 nəfər azərbaycan, 13 nəfər rus bölməsi; 2-ci kursda 29 nəfər; 3-cü kursda 45 nəfər; 4-cü kursda 30 nəfər azərbaycan bölməsində təhsil alır. Üzrə təhlilə nəzər salsaq, görürük ki, 2018-2019-cu ildə 15 nəfərlik plan üzrə faktiki 15 nəfər (100%); 2019-2020-ci ildə 30 nəfərlik plan üzrə faktiki 30 nəfər (100%) qəbul olmuşdur; 2020-2021-ci ildə 45 nəfərlik plan üzrə faktiki 45 nəfər (100%) qəbul olmuşdur; 2021-2022-ci ildə 30 nəfərlik plan üzrə faktiki 29 nəfər (97%) qəbul olmuşdur. 2022-2023-cü ildə 30 nəfərlik plan üzrə 28 nəfər azərbaycan və 15 nəfərlik plan üzrə 13 nəfər rus bölməsinə qəbul olmuşdur. Təhlillər göstərir ki, son 5 ildə tələbə qəbulunda mütləq ifadə ilə azalma olmamışdır. İxtisas üzrə Dövlət Sifarişi (DS) ilə təhsil alanların nisbi göstəricisi 99,5%-dir. Son 5 il üzrə qəbul dinamikası **Əlavə 3-də** öz əksini tapmışdır. Tələbə qəbulunun optimal həddə saxlanılması üçün həm abituriyentlərlə, həm də şagirdlərlə “Açıq Qapı” adı altında məlumatlandırma və maarifləndirmə işi aparılmışdır.

Ətraflı məlumat

Əlavə 3. Şərabçılıq ixtisasına qəbul və məzun olanların dinamikası

1.2 Transfer yolu ilə tələbə qəbulu, ikinci ali təhsil, tələbə mübadiləsi, əvvəlki təhsilin qiymətləndirilməsində tətbiq olunan qanunlar və həyata keçirilməsi vəziyyəti

Əvvəlki təhsilin qiymətləndirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 24 dekabr tarixli 348 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “**Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, əsas (baza ali) tibb təhsilində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları**” və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 11.09.2008 tarixli “**Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqında**” Əsasnamənin tələblərini əsas götürür.

Ətraflı məlumat

Əlavə 4: <https://e-qanun.az/framework/27030> - Kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları

Əlavə 5: <https://edu.gov.az/upload/file/ali-tehsil-mussiselerde-kredit-sistemi-esasname.pdf> - kredit sistemi ilə tədrisin təşkili barədə nümunəvi əsasnamə

İkinci ali təhsil

2021-2022-ci tədris ilində ikinci ali təhsil üzrə qəbul olan tələbələrin sayı 1 nəfərdir. ADAU Elmi Şurasının 29 Oktyabr 2021-ci il tarixli iclasında (EŞ-02/4.7 sayılı protokol) qəbul edilmiş “**Təhsil alanların ADAU-dan kənar qazanılmış kreditlərinin tanınmasına dair Daxili Qaydalara**” əsasən Mülki müdafiə, Analitik kimya, Multikulturalizmə giriş, Riyazi analiz fənlərindən azad edilmişdirlər. Son 5 ildə 1 nəfər ikinci ali təhsilə gəlmişdir.

Ətraflı məlumat

Əlavə - 6: İkinci ali təhsilə gələnlərin sayı

1.3. Digər universitetlərlə müqavilə və tərəfdaşlıqlar vasitəsi ilə tələbə mobilliyini təşviq etmək və təmin etmək üçün universitet və ya proqram tərəfindən tədbirlərin görülməsi vəziyyəti.

050707 – Şərabçılıq ixtisasında təhsil alan tələbələrin mobilliyini təmin etmək üçün beynəlxalq təcrübədə bir sıra mübadilə proqramları mövcuddur. Yüksək səviyyəli akademik mobillik infrastrukturun inkişafını və maliyyə mənbələrinin mümkünlüyünü nəzərə alaraq Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrası bir sıra universitetlərin

müvafiq kafedralarında tədris olunan qida mühəndisliyi ixtisası ilə əlaqədar yeni əməkdaşlıqlar üçün təşəbbüslər göstərməkdədir. Türkiyənin Ege Universitetinin “Qida bölümü” əməkdaşları ilə tədris planlarının uyğunlaşdırılması istiqamətində işlər aparılmış və seminarlar keçirilmişdir. Həmin əməkdaşlıqlar çərçivəsində tələbələrin mobilliyinin təmin olunması istiqamətində danışıqlar aparılır və ilkin razılaşmalar əldə olunmuşdur (Əlavə 7).

İxtisasla bağlı beynəlxalq layihələrdə iştirak, tələbə mobilliyinin artırılması, tələbələrin ixtisas üzrə ingilis dili biliklərinin inkişaf etdirilməsi kimi məqsədlərə çatmaq üçün Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının əməkdaşları yerli və beynəlxalq layihələrdə təmsil olunurlar. (Əlavə 8).

Ətraflı məlumat

Əlavə 7: <https://adau.edu.az/terefdaslar/> - ADAU-nun tərəfdaş universitetlərinin siyahısı

1.4. Tələbələrə kurslar və karyera təlimləri vasitəsilə bələdçilik etmək üçün məsləhət xidmətinin vəziyyəti.

Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrə kömək göstərmək məqsədilə ali təhsil müəssisələrində akademik məsləhətçilər (tyutorlar) xidməti təşkil olunmuşdur. Tyutorların fəaliyyəti ADAU-nun Elmi Şurasının 11 iyul 2016-cı il tarixli qərarı (EŞ-09/4.14 sayılı protokol) ilə təsdiq olunmuş **“Bakalavriat və magistratura səviyyələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili üzrə yaddaş kitabçası”** ilə tənzimlənir. Yaddaş kitabçasının 5–ci bölməsində tyutorun vəzifələri, işə qəbul olunma şərtləri öz əksini tapmışdır (Əlavə 9). Akademik məsləhətçilər öz fəaliyyəti zamanı akademik məsləhətçinin nümunəvi iş planını hazırlayaraq tədris şöbəsinin müdirinə təsdiq etdirirlər. Akademik məsləhətçinin nümunəvi iş planına əsasən növbəti tədris ili üçün I, II və III kurs tələbələrinin fərdi tədris planlarını hazırlamışlar (Əlavə 10).

Karyera təlimləri universitetin nəzdində fəaliyyət göstərən Təcrübə və karyera mərkəzi tərəfindən təşkil edilir. Bu təlimlərə nümunə olaraq Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondu (BAMF) “Təhsil müəssisələrində tələbələrin sosial fəaliyyəti və inkişafı” layihəsi çərçivəsində təşkil olunan CV yazılması təlimi, “Agro Dairy” MMC, Aqrar Xidmətlər Agentliyi və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin birgə tərəfdaşlığı ilə elan edilmiş təcrübə proqramını, “Müasir kənd təsərrüfatı və kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatda rolu” mövzusunda vebinar, “Gələcəyə Köprü” Gənclər İctimai Birliyinin dəstəyi ilə təşkil edilən Karyera planlamasına dair seminar, “British Council” təşkilatının Azərbaycan nümayəndəliyi tərəfindən “Karyera imkanlarının artırılması” mövzusunda beynəlxalq konfrans göstərilə bilər (Əlavə 11).

Ətraflı məlumat

Əlavə 9: Tyutorun yaddaş kitabçası

Əlavə 10: Tyutorun nümunəvi iş planı

Əlavə 11: <https://adau-karyera.az/az/events> - Karyera ilə bağlı tədbirlər

1.5. Proqram çərçivəsində bütün dərslərdə və digər fəaliyyətlərdə tələbələrin nailiyyətlərinin şəffaf, ədalətli, ardıcıl metodlarla ölçülməsi və qiymətləndirilməsi vəziyyəti.

Tələbələrin biliklərinin şəffaf və ədalətli qiymətləndirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 11.09.2008-ci il tarixli 1059 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş **“Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin fənlər üzrə imtahanları haqqında Əsasnamə”**ni rəhbər tutaraq hər semestr üzrə ADAU-nun rektorunun əmri verilmişdir. Əmrdə imtahanların keçirilmə vaxtları, formaları, şərtləri, əvvəlki illərdə akademik borcu olan tələbələr üçün təkrar imtahanların təşkili qaydaları, apelyasiya komissiyasının təşkili məsələləri öz əksini tapmışdır (Əlavə 12). Əsasnaməyə əsasən biliyin qiymətləndirilməsinin çoxballı sistemi tələbələrin tədris fəaliyyəti nəticəsində fənnin öyrənilməsində əldə etdikləri bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsinin yeni mexanizmidir. Bu sistem tələbəyə fərdi yanaşmanı təmin etməklə onun tədris prosesindəki fəaliyyətinin aşağıda göstərilən əsas istiqamətlərini əhatə edir:

- Mühazirə, seminar (məşğələ) və laboratoriya dərslərinə davamiyyətini;
- Seminar (məşğələ) dərslərində müxtəlif formalı yoxlamalar (frontal sorğular, kollokviumlar, praktiki məsələlərin həlli və s.) əsasında bilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsini;
- laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsini;
- kurs işinin (layihəsi) yazılmasının mövcud standartlara uyğun tərtibi və onların müdafiəsini;
- təcrübələrin nəticələrini;
- buraxılış işlərinin müdafiəsini və buraxılış dövlət imtahanının nəticəsini.

Tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı semestr ərzindəki fəaliyyətə, digər yarısı isə imtahanın nəticələrinə görə toplanır.

Balların maksimum miqdarı aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

50 bal imtahanın nəticəsinə görə;

10 bal dərslərə davamiyyətinə görə;

10 bal tələbənin sərbəst işinə görə;

20 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə; (Eyni fəndən həm seminar (məşğələ) həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).

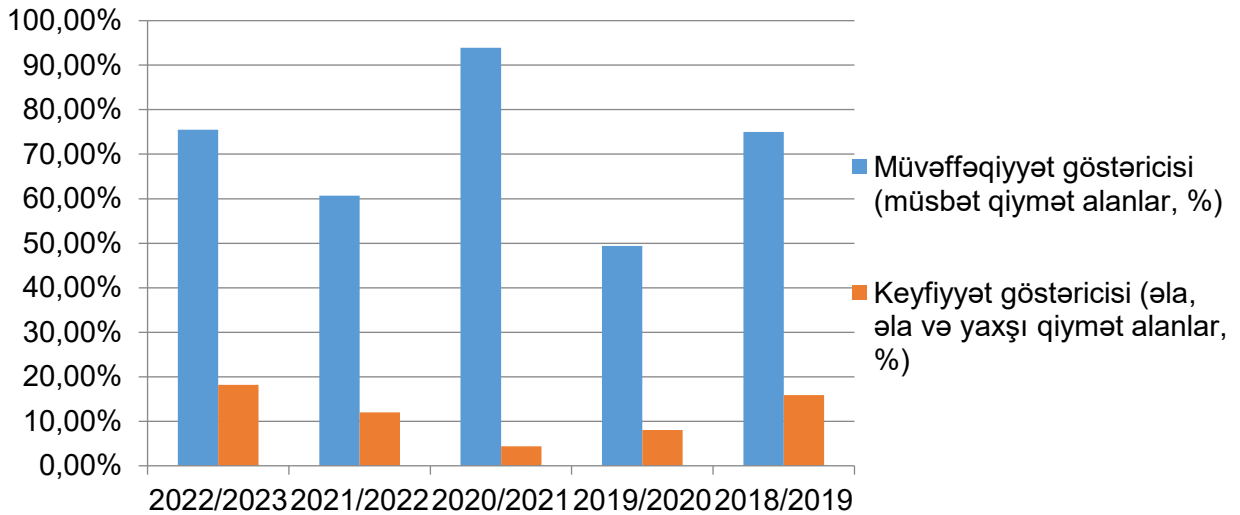
10 bal kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə; (Fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur.

Konkret fənn üzrə semestr ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə tələbələrin biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

- 51 baldan aşağı - «qeyri-kafi»; - **F**
- 51-60 bal - «qənaətbəxş» - **E**
- 61-70 - «kafi» - **D**
- 71-80 - «yaxşı» - **C**
- 81-90 - «çox yaxşı» - **B**
- 91-100 - «əla» - **A**

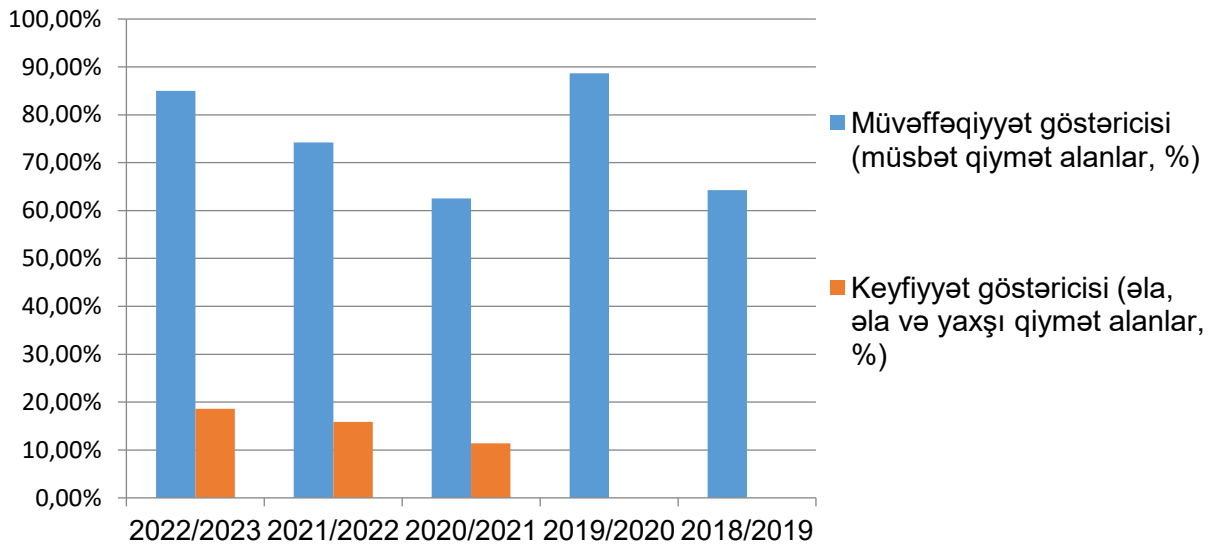
Hesabat dövründə 050707 – Şərabçılıq ixtisasında təhsil alan tələbələrin imtahan sessiyasında biliklərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur (Şəkil 1):

Şərabçılıq (payız)

Şəkil 1: 050707 – Şərabçılıq ixtisası üzrə 2018-2023-cü illərdə tələbələrin müvəffəqiyyət göstəriciləri

Şərabçılıq (yaz)

Şəkil 1.1: 050707 – Şərabçılıq ixtisası üzrə 2018-2023-cü illərdə tələbələrin keyfiyyət göstəriciləri

2018-2019-cu tədris ilində payız semestrində 44 nəfər tələbədən 44 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 75,00%, keyfiyyət göstəricisi 15,91%;

2018-2019-cu tədris ilində yaz semestrində 14 nəfər tələbədən 14 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 64,29%, keyfiyyət göstəricisi 0,00%;

2019-2020-ci tədris ilində payız semestrində 87 nəfər tələbədən 87 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 49,43%, keyfiyyət göstəricisi 8,05%;

2019-2020-ci tədris ilində yaz semestrində 44 tələbədən 44 nəfər imtahanda iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 88,6%, keyfiyyət göstəricisi 0,00%;

2020-2021-ci tədris ilində payız semestrində 115 nəfər tələbədən 115 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 93,91%, keyfiyyət göstəricisi 4,35%;

2020-2021-ci tədris ilində yaz semestrində 88 nəfər tələbədən 88 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 62,50%, keyfiyyət göstəricisi 11,36%;

2021-2022-ci tədris ilində payız semestrində 117 nəfər tələbədən 117 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 60,68%, keyfiyyət göstəricisi 11,97%;

2021-2022-ci tədris ilində yaz semestrində 101 nəfər tələbədən 101 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 74,26 %, keyfiyyət göstəricisi 15,84%;

2022-2023-ci tədris ilində payız semestrində 143 nəfər tələbədən 143 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 75,52%, keyfiyyət göstəricisi 18,18%;

2022-2023-ci tədris ilində yaz semestrində 113 nəfər tələbədən 113 nəfər imtahan sessiyasında iştirak etmiş onların müvəffəqiyyət göstəricisi 84,96%, keyfiyyət göstəricisi 18,58%.

Hesabat dövründə imtahan sessiyasının dinamikası birmənalı olmamış, ziq-zaq formalı olmuşdur. Ən yüksək yetirmə isə 2020-2021-ci tədris ilinin yaz semestrində olmuşdur.

Hesabat dövründə universitetə daxili əmri ilə apelyasiya komissiyası fəaliyyət göstərmişdir. İmtahan nəticələrinə etiraz etmək istəyən tələbələr üçün apelyasiya xidməti təşkil olunmuşdur. Tələbə xüsusi formanı dolduraraq imtahan nəticəsinə yenidən baxılmasını tələb etmişlər. Hesabat dövrünün 2018-2019,2019-2020,2020-2021,2021-2022, 2022-2023-cü tədris illərində 050707 – Şərabçılıq ixtisası üzrə 866 tələbə imtahan vermiş onlardan apelyasiya komissiyasına 20 müraciət daxil olmuşdur ki, bunlardan 15-i təmin edilməmiş, 5-i təmin edilmiş. Apelyasiya komissiyasına şikayətlər tam əsaslı olmamışdır, hətta bəzi hallarda tələbənin mövcud balı aşağı salınmış və ümumilikdə şikayətlərdən yalnız 25 %-i təmin edilmişdir (Əlavə 13).

Ətraflı məlumat

Əlavə 12: İmtahanlar haqqında Əsasnamə

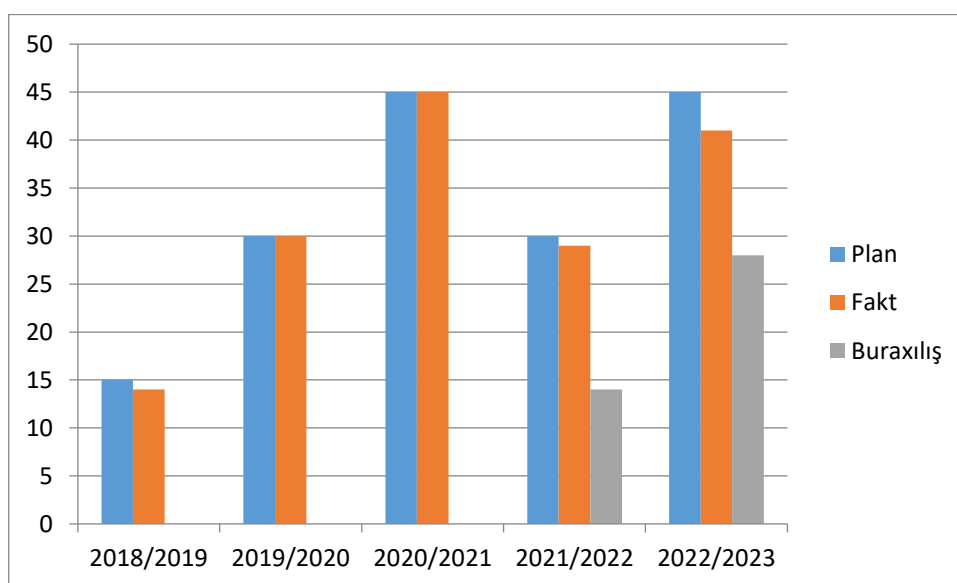
Əlavə - 13: Apelyasiya şurasının qərarı

1.6. Tələbələrin məzun olması barədə qərar vermək üçün proqramın bütün tələblərinin yerinə yetirilib-yetirilmədiyini müəyyən etmək üçün etibarlı metodlar hazırlanması və tətbiq edilməsi vəziyyəti.

Tələbənin məzun olması barəsində qərarı vermək üçün tələbə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F383 nömrəli 24.08.2020 tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş 050707 - "Şərabçılıq" ixtisası üzrə Təhsil Proqramı əsasında ADAU tərəfindən hazırlanan və elmi şurada təsdiq olunan tədris planında göstərilən (3.1) 240 (4 il) AKTS (Avropa Kredit Transfer Sisteminə əsasən) toplamalıdır. Buraya Tədris proqramında nəzərdə tutulan əsas və seçmə fənlər, təcrübələr eləcə də yekun və buraxılış imtahanları daxildir (Əlavə 1(B)).

Tələbənin məzun hüququ əldə etməsi üçün **“Bütün təhsil müddətində tələbə tərəfindən qazanılan kreditlərin siyahısı”** hazırlanmışdır, həmin siyahıda bütün nəzarət formaları öz əksini tapmışdır (Əlavə 14). Bələ ki, əsas və seçmə fənlər üzrə imtahanın nəticəsi, kurs işinin müdafiəsi üzrə nəticə, tədris və istehsalat təcrübəsində əldə olunan nəticə öz əksini tapmışdır. Məzun hüququ əldə etmiş tələbələr dövlət imtahanına buraxılmış və bununla əlaqədar komissiya yaradılmışdır. Komissiyanın üzvləri ADAU tərəfindən müvafiq kafedradan, sədri isə Təhsil Nazirliyi tərəfindən kənar universitetdən olmaqla təyin olunmuşdur (Əlavə 15).

Hesabat dövründə ilk dəfə ixtisas üzrə 2018/2019-cu ildə 15 nəfərlik plan üzrə 14 nəfər qəbul olunmuş lakin buraxılış olmamışdır; 2019/2020-ci ildə 30 nəfərlik plan üzrə 30 nəfər qəbul olunmuş lakin buraxılış olmamışdır; 2020/2021-ci tədris ilində 45 nəfərlik plan üzrə 45 nəfər qəbul olunmuş lakin buraxılış olmamışdır; 2021/2022-ci tədris ilində 30 nəfərlik plan üzrə 29 nəfər qəbul olunmuş, 14 nəfər məzun olmuşdur. 2022/2023–cü tədris ilində 30 nəfərlik plan üzrə 28 qəbul olmuş, 28 nəfər məzun olmuşdur (Şəkil 1).(Əlavə 16)

Şəkil 1. “Şərabçılıq” ixtisası üzrə tələbə qəbulu və buraxılış dinamikası

Ətraflı məlumat

Əlavə 14: Bütün təhsil müddətində tələbə tərəfindən qazanılan kreditlərin siyahısı

Əlavə 15: ADAU bakalavriat səviyyəsi üçün Dövlət Attestasiya Komissiyalarının sədrlərinin təyin edilməsi haqqında Əmr.

Əlavə 16: Məzunlar haqqında cədvəl

2. PROQRAMIN TƏHSİL MƏQSƏDLƏRİ

2.1. Proqramın təhsil məqsədləri qiymətləndiriləcək hər bir proqram üçün müəyyən edilməlidir.

Təhsil proqramı ixtisasın dövlət təhsil standartının tələblərinə cavab verir (Əlavə 2). Təhsil proqramının əsasında tərtib edilmiş tədris planlarında əks etdirilən fənlər tələbələrə bilik, bacarıq və vərdişlərin formalaşmasına yönəldilmişdir.

Bakalavriat səviyyəsinin Təhsil Proqramı "Təhsil haqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də **"Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı"**na uyğun hazırlanmışdır (Əlavə 17). ADAU-da Bakalavriat səviyyəsi üzrə Şərabçılıq proqramı tərtib edilərkən yerli, regional və milli ehtiyac və hədəflər, universitetin və kafedranın institusional məqsədləri və prioritetləri nəzərə alınmışdır. Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 383 nömrəli 24.08.2020 tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş və tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və adı çəkilən ixtisas üzrə bakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir. Proqramda müvafiq ixtisas üzrə məzunların malik olmalı olduğu bilik, bacarıq və qabiliyyətlərlə yanaşı bu kompetensiyalara sahib olduğunu təsdiq etmək üçün tətbiq ediləcək ölçmə və qiymətləndirmə metodları da öz əksini tapmışdır. Təhsil proqramında məzun olan şəxslər 23 adda ümumi, 34 adda peşə kompetensiyalara sahib olmalıdırlar. Bütün bu informasiyalar birinci kursun başlanğıcında ixtisasa qəbul olunan tələbələrlə kafedra və fakültə, o cümlədən universitetin məsul şəxslərinin iştirakı ilə keçirilən görüşlərdə ötürülmüş, eyni zamanda universitetdə fəaliyyət göstərən akademik məsləhətçilər vasitəsi ilə də tələbələrə mütəmadi lazimi xidmətlər göstərilmişdir. **Proqramın missiyası şərabçılıq ilə bağlı analitik təfəkkürə, komanda işi ilə bağlı bacarığa, məsuliyyət hissinə malik, nəzəriyyə və təcrübənin vəhdətinə nail olan, effektiv kommunikasiya qura bilən, innovativ və açıq düşüncəli peşəkar kadrlar hazırlamaqdır.** Bu məqsədlər təhsil proqramının bütün peşəkar və sosial gözləntiləri qarşılamaq üçün tələb olunan kompetensiyaları əhatə edir.

Proqramdan məzun olan şəxslər:

1. Tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn istənilən istehsal sahələri, təşkilatlar, idarələr, müəssisələr, birliklər və s. sferalarda işləyə bilməlidir;
2. mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrində (ali məktəbdə elmi, elmi-pedaqoji fəaliyyət sahələri istisna olmaqla) çalışa bilməlidir.

3. Şərabçılıq sahəsində "Azərbaycan Respublikasında şərabçılığın inkişafına dair Dövlət Proqramı"-nda (2018-2025-ci illər), nəzərdə tutulmuş məsələləri mənimsəməlidir;
4. Dövlət Proqramlarında qarşıya qoyulmuş məsələlərin həyata keçirilməsi vərdişlərinə bələd olmalıdır.
5. İş fəaliyyətində İKT-larından istifadə və əməyin təhlükəsizliyi üzrə bilik və bacarıqlara yiyələnəməlidir.

Proqramın məzunları mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq şərabçılıq sektorunun milli və beynəlxalq səviyyəli şirkətlərdə orta və yüksək səviyyəli şərabçı-texnoloq kimi, müvafiq ixtisas üzrə magistr dərəcəsi alanlar akademik ali məktəblərdən professor-müəllim heyəti kimi, bununla yanaşı bir çox müəssisələrdə mikrobioloq, texnoloq, dövlət və özəl sektorlarda şərabçı-ekspert kimi kritik vəzifələrdə fəaliyyət göstərmişlər.

Ətraflı məlumat

Əlavə 17: <https://e-qanun.az/framework/41438> - İxtisasların (ixtisaslaşmaların)

Təsnifatı

Əlavə 18: Məzunların iş yeri

ADAU-nun "Şərabçılıq" ixtisası üzrə 2022/2023-cü ilin məzunları

Sıra sayı	Məzunun adı, soyadı	Hal-hazırda təhsil aldığı, işlədiyi yer
1.	Hüseynov Murad	Əsgər
2	Əliyeva Ləman	Magistr (Kooperasiya Universiteti)
3	Hacıyev Aqil	Əsgər
4	Dərgahov Məhəmməd	Magistr (Türkiyə)
5	Quliyeva Səbinə	İşləmir
6	Qurbanov Mahir	İşləyir
7	Əhmədov Davud	Əsgər
8	Ağayev Xəyal	Əsgər
9	Kazımov Orxan	Magistr (Kooperasiya Universteti)
10	Lələyev Herov	Magistr (Kooperasiya Universteti)
11	Lətifov Əli	Magistr ADAU
12	Hüseynov Zaur	Əsgər
13	Məmmədov Ziya	Futbol komandası
14	Muradova Nuranə	İşləmir
15	Məmmədov Rəvan	Kuryer
16	Yusibov Rəvan	Magistr (İqtisad Universiteti)
17	Fərəcullayev İlkin	Magistr (İqtisad Universiteti)
18	Əliyev Kənan	Əsgər
19	İbrahimov Ağa	Əsgər
20	Sadıqlı Anar	Magistr (İqtisad Universiteti)
21	Babayev Səfər	əsgər
22	Vəliyev Anar	Əsgər
23	Tağıyev Elman	İşləmir
24	Qəmbərov Hüseyn	Magistr (ADAU)
25	Yusibov Fuad	Magistr (ATU)
26	Allahverdiyev Şiraslan	Əsgər

27	Ələkbərov Elvin	Əsgər
28	Hüseynov Musa	Əsgər

ADAU-nun "Şərabçılıq" ixtisası üzrə 2021/2022-ci ilin məzunları

Sıra sayı	Məzunun adı, soyadı	Hal-hazırda təhsil aldığı, işlədiyi yer
1.	Abbasov Fuad	
2	Vəliyev Ramin	Ağsu (Bank)
3	Dünyamalıyev Bayram	İşləmir
4	Cavadov Hacı Sabir	İşləmir
5	Səmədov Süleyman	Kuryer
6	Məmmədova Qumral	Magistr
7	Həsənova Səbinə	Magistr
8	Daşdəmirov Şamxal	İşləmir
9	Məhərrəmov Üzeyir	AzGranata şərab zavodu
10	Teymurov Mürsəl	İşləmir
11	Əkbərov Ramin	Ağsu (AQTA)
12	Kazımov Alim	İşləmir
13	Quliyev Dadaş	Hərbiçi
14	Ələsgərova Günel	İşləmir

Məzunlarla iş üzrə komissiya üzvləri:

1. Dos. Əliyeva Ş.E.
2. b/m. Cəfərova K.T.
3. dos. əv. Ələkbərov Ə.M.

2.2. Təhsil məqsədlərinin proqramın məzunlarının yaxın gələcəkdə əldə edəcəyi gözlənilən karyera məqsədləri və peşəkar gözləntilərin tərifinə cavab verməsi.

Proqramın məqsədləri müəyyən edilərkən istinad edilən əsas sənəd olan Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 383 nömrəli 24.08.2020 tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş 050707 - "Şərabçılıq" ixtisası üzrə Təhsil Proqramı "**Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı**"na uyğun iş dünyasının gözləntiləri eləcə də gələcək kadrlardan tələb olunan bilik, bacarıq və qabiliyyətlər nəzərə alınmışdır (Əlavə 17). Tələb olunan bilik, bacarıq və qabiliyyətlərə yiyələnmək üçün 050707 - "Şərabçılıq" ixtisasında "Şərabın texnologiyası", "Dünya şərabçılığı", "Şərabın kimyası", "Şərabın mikrobiologiyası", "Şərabçılıq müəssisələrinin texnoloji layihələndirilməsi" fənlərinin tərkibində Şərabçılıq müəssisələrinin tipləri, Layihələndirmənin əsasları, Texnoloji avadanlıqların seçimi və hesabatı, Şərabın inkişaf mərhələləri və bu zaman baş verən proseslər, şərabın xəstəlikləri və müalicə olunma üsulları kimi mövzulara toxunulmuşdur. Onlar əsasən tələbələrin karyera hədəflərinə cavab verir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 19: Rəqəmsal maliyyə kitabı

2.3. Universitet, fakültənin və kafedranın öz vəzifələrinə (missiyalarına) uyğun olması.

2.3.1. Universitetin missiyasına uyğunluq

ADAU-nun Missiyası: "Universitet qlobal çağırışlara, müasir, innovativ təhsil və tədris infrastrukturuna malik olmaqla, aqrar sahə üzrə təhsil və tədqiqatlar yolu ilə yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlamağa və beləliklə də:

- Fermerlərin gəlirlərinin artırmağa
- Kənd təsərrüfatında məhsuldarlığı yüksəltməyə
- "Ərzaq təhlükəsizliyinə töhfə verməyə çalışır" şəklində ifadə edilmişdir (Əlavə 20).

ADAU təhsil, tərbiyə və elm mərkəzi kimi Elmi Şuranın 17 may 2011-ci il tarixli iclasında (10 sayılı protokol) qəbul edilmiş nizamnaməyə uyğun aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirir:

- hər bir şəxsin intellektual, mədəni və mənəvi inkişafı, ali təhsilə tələblərinin ödənilməsi;

- təlim-tərbiyə prosesinin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi;

- elmi araşdırmaların aparılması;

- yüksək ixtisaslı elmi-pedaqoji və elmi kadrların hazırlanması;

- ixtisasartırma və kadrların yenidən hazırlanmasının təmin edilməsi;

- qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada təhsil, mədəni maarif, nəşriyyat, informasiya texnologiyaları, analizlərin aparılması, müalicə-diaqnostika, maliyyə-iqtisad, təsərrüfat, elmi-istehsalat sahələri üzrə kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olunması;

- beynəlxalq fəaliyyətin və xarici əlaqələrin təmin edilməsi.

Həmin vəzifələri yerinə yetirmək üçün ADAU:

- Dövlət Təhsil Standartlarına və ayrı-ayrı ixtisaslar (ixtisaslaşmalar) üzrə təhsil proqramlarına uyğun tədris sənədlərini və tədris prosesinin təşkilinə aid digər sənədləri səlahiyyətləri çərçivəsində müstəqil hazırlayır;

- tədris prosesini təşkil edir və onun monitorinqini həyata keçirir;

- təlim prosesində innovativ texnologiyalardan və yeni təlim üsullarından istifadə edir;

- elmi, ixtisaslaşdırılmış və dissertasiya şuralarının işini təşkil edir və həyata keçirir;

- profilinə uyğun elmi tədqiqat işlərini yerinə yetirir və elmi-metodik sənədlər hazırlayır;

- elmi-praktik konfranslar, (o cümlədən beynəlxalq), seminarlar, simpoziumlar, olimpiadalar, müsabiqələr, sərgilər və s. təşkil edir;

- elmi əlaqələr yaradır, təhsil və elmi-texniki əməkdaşlıq haqqında saziş və müqavilələr bağlayır, təhsillə bağlı ölkədaxili, o cümlədən beynəlxalq layihələrdə iştirak edir;

- təhsilin keyfiyyət səviyyəsi ölkədə qəbul olunan dövlət təhsil standartları əsasında beynəlxalq və ümumavropa təhsil sisteminin prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı müasir informasiya və elmi-metodik təminatını, universitetin xüsusi veb-portalını, qlobal kompüter şəbəkəsi (internet) üçün informasiya resurslarını yaradır;

- elmi əsərləri, dərslik, dərs vəsaiti, monoqrafiya, tədris və tədris-metodiki ədəbiyyatları hazırlayır və nəşr edir;

- tələbələrə və professor-müəllim heyətinə idman, sağlamlıq, iaşə və məişət xidmətləri təşkil edir və göstərir;

- təsərrüfat və maliyyə fəaliyyətini həyata keçirir;

- maddi-texniki və tədris bazasının möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi istiqamətində işlər görür;

- müəllim-tələbə mübadiləsini və onların xaricdə təcrübə keçmələri üçün beynəlxalq əlaqələr yaradır (Əlavə 21).

050707 – Şərabçılıq ixtisasında müəyyən olunan missiya və qarşıya qoyulan məqsədlər ilə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin missiyası və vəzifələri arasında uyğunluğa nail olunmuşdur.

Ətraflı məlumat

Əlavə 20: <https://adau.edu.az/haqqimizda/keyfiyyt-pe-salaml-v-thluksizliyi-sahsind-siyasti-1408/> - ADAU-nun missiyası

Əlavə 21: https://drive.google.com/file/d/1sYzQeggUBu1xu_jm-FYpgcKch9YAM9P/view - ADAU-nun nizamnaməsi

2.3.2. Fakültənin Missiyasına uyğunluq

ADAU-nun nizamnaməsinə əsasən fakültə universitetin tədris, elm və inzibati bölməsi olub, eyni sahə və istiqamət daxilindəki bir və ya bir-birinə yaxın olan bir neçə ixtisas üzrə bakalavr və magistr hazırlığını həyata keçirir, eləcə də elmi tədqiqat və tərbiyə işlərinə rəhbərlik edir. Fakültəyə ümumi rəhbərlik fakültə elmi şurası tərəfindən həyata keçirilir. Fakültə elmi şurası rektorun əmrinə əsasən 3 il müddətinə seçilir. Fakültə elmi şurasının sədri – dekandır (Əlavə 22).

Ətraflı məlumat

Əlavə 22: <http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/haqqimizda/fakulte-haqqinda-98/> - Aqrar İqtisadiyyat fakültəsi haqqında məlumat

2.3.3. Kafedranın missiyasına uyğunluq

ADAU Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının missiyası: Milli və global səviyyədə tədqiqat aparmaq bacarığı olan, yaradıcı, azad düşünmə qabiliyyətinə və mənəvi dəyərlərə malik, şərabçılıq sənayesində rəqabət apara bilən, nəşrlər və tədqiqatlar vasitəsilə elmi biliklər istehsal edən və ömür boyu təhsilə töhfə verən akademik heyət və məzunlar yetişdirmək.

Təhsil Proqramının missiyası ilə Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının missiyaları arasından uyğunluq müəyyən olunmuşdur.

2.4. Prosesə proqramın müxtəlif daxili və xarici maraqlı tərəflərinin cəlb edilməsi vəziyyəti

2.4.1. Proqramın daxili maraqlı tərəfləri

050707 – Şərabçılıq ixtisasının daxili maraqlı tərəflərini tələbələr, müəllimlər, Aqrotexnologiya fakültəsinin dekanlığı, universitetin müvafiq şöbələri olmaqla 4 qrupa bölmək mümkündür:

- Bakalavriat səviyyəsi üzrə şərabçılıq ixtisasının tələbələri, o cümlədən qrup nümayəndələri,
- Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının professor-müəllim heyəti,
- Aqrotexnologiya fakültəsinin dekanlığının inzibati heyəti və digər müvafiq kafedralarının professor-müəllim heyəti,
- Universitet elmi şurası, Tədris şöbəsi, Elm şöbəsi, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsi, Tələbə qəbulu komissiyası, ADAU-nun Rektorluğu.

Proqramın missiya və məqsədlərinin təyin olunması məqsədi ilə yaradılan müvəqqəti komissiyaya universitetin bütün daxili tərəflərindən (müəllimlər, inzibati heyət) nümayəndələr daxil edilməklə hazırlanan missiya və məqsədlər universitetin tədris şöbəsinin müdiri tərəfindən imza və möhürlə təsdiq edilmişdir (Əlavə 23).

Ətraflı məlumat

Əlavə 23: Maliyyə ixtisasının missiyası və təhsil məqsədlərini hazırlayan komissiya

2.4.2. Proqramın Xarici Maraqlı Tərəfləri

Şərabçılıq ixtisasının xarici maraqlı tərəfləri aşağıdakılardır:

Dövlət Qurumları (Elm və Təhsil Nazirliyi, Kənd təsərrüfatı Nazirliyi, Dövlət İmtahan Mərkəzi),

Dövlət qurumlarının yerli orqanları və yerli özünüidarəetmə orqanları

Məzunlar,

Qeyri-dövlət bölmələrinin nümayəndələri,

Xüsusi səlahiyyətli palatalar, fondlar, assosiasiyalar, birliklər, ittifaqlar

Digər Universitetlərin Qida mühəndisliyi və Şərabçılıq kafedraları və elmi-tədqiqat institutları

Qısamüddətli iş ortaqlığı olan qurumlar.

Kənar maraqlı tərəflərdən olan məzunların sektor müəssisələrinin nümayəndələrdən alınan yazılı və şifahi rəylər əsasında məzunların kompetensiyaları qiymətləndirilir və ehtiyac olduğu təqdirdə təhsil proqramının məzmununda, tədris olunan fənlərin mühazirə və seminar mövzularında lazimi yenilənmə aparılır.

Əlavə 24: Kənardan rəylər

2.5. Proqram məlumatları asanlıqla əldə edilə bilən şəkildə dərc edilməsi

Təhsil Proqramın məlumatları ADAU-nun saytıda https://adau.edu.az/images/files/2022-11/1667545679_rabclq-1.pdf bölməsində dərc edilmişdir. Bu Təhsil Proqramından Şərabçılıq ixtisasında tədris olunan fənlərin proqram və sillabusların hazırlanmasında, həmçinin şərabçılıq ixtisası üzrə təhsilin təşkilində professor-müəllim heyəti, akademik məsləhətçilər və tələbələr istifadə edirlər.

2.6. Proqramın daxili və xarici maraqlı tərəflərinin ehtiyaclarına uyğun olaraq müvafiq aralıqlarla yenilənməsi

2.6.1. Daxili maraqlı tərəflərin tələblərinə uyğun olaraq proqramın tədris məqsədlərinin yenilənməsi metodu

Şərabçılıq ixtisası üzrə Təhsil Proqramı Aqrar ixtisasları qrupu üzrə Dövlət Təhsil Proqramlarını hazırlayan işçi qrupu tərəfindən hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini, Elm ali və orta ixtisas təhsil şöbəsinin müdiri ilə 01.07.2020-ci il tarixdə razılaşdırılmışdır. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;

Tələbələri və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq:

Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

Təhsil Proqramının yenilənməsi adı çəkilən işçi qrupun səlahiyyətindədir, lakin proqramın təhsil məqsədləri ilə bağlı hər bir universitet öz yanaşmasını ortaya qoya bilər. Bu nöqteyi-nəzərdən Təhsil Proqramının məqsədləri tələbələrin peşəkar və akademik karyera inkişafına maksimum töhfə vermək üçün yaradılmışdır. Proqramın məzmunu daxili maraqlı tərəflərdən vaxtaşırı daxil olan sorğu, rəy və təkliflər əsasında zənginləşdirilir. Müxtəlif üsullarla (məmnunluq sorğuları, tələbə nümayəndələri, kafedranın professor-müəllim heyətinin rəyinin alınması və s.) daxili maraqlı tərəflərdən əldə edilən məlumatlar kafedranın nəzdində fəaliyyət göstərən "Keyfiyyət təminatı və strateji araşdırmalar" qrupu tərəfindən qiymətləndirildikdən sonra kafedranın ümumi yığıncaqlarında açıq müzakirə edilir və qərar verilir (Əlavə 25). Seçmə dərslər fondunun yenilənməsi, peşə kurslarına müraciət nisbətinin artırılması, iş dünyasının nümayəndələrinin təlim proseslərində (seminarlar, konfranslar, tətbiqi kurslar, seminarlar və s.) daha fəal iştirakına yönəlmiş

təcrübələr, tədris prosesində yeni təlim metodlarından istifadə müvafiq olaraq həyata keçirilən yeniləmələr sırasında sayıla bilər (Əlavə 26).

Ətraflı məlumat

Əlavə 25: Keyfiyyət bölməsinin yaradılması – Protokoldan çıxarış – 2021, noyabr

Əlavə 26: <https://adau.edu.az/media/xeberler/adau-da-professor-mullim-heytinin-pedoqoji-bacarqlarinn-artrlmas-ucun-silsil-tlimlr-kecirilib-3122/> - PMH-nin pedaqoji bacarıqlarının artırılması üçün silsilə təlimlər

2.6.2. Xarici Maraqlı Tərəflərin Müraciətlərinə uyğun olaraq Proqramın Tədris Planlarının Yenilənməsi Metodu

Kənar maraqlı tərəflərin tələblərinə uyğun olaraq Tədris məqsədlərinin yenilənmə prosedurları aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi, Dövlət İmtahan Mərkəzi və Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi kimi dövlət qurumları tərəfindən qəbul yeni qaydalara və qanunlara müvafiq olaraq zəruri dəyişikliklər və yenilənmələr dərhal həyata keçirilir. Məzunlardan alınan informasiyalara uyğun olaraq, proqramın məzmununda hansı zənginləşdirmələrin aparıla biləcəyi ilə bağlı müvafiq kafedra müdiri və professor-müəllim heyəti arasında fikir mübadiləsi aparılır. Digər yerli və xarici universitetlərin “Qida mühəndisliyi və ekspertiza” “Qida mühəndisliyi”, “Şərabçılıq” kimi kafedralarının fəaliyyətləri yaxından araşdırılır və proqramın təlim məqsədlərini tamamlayan elementlər müqayisəli şəkildə yenilənir.

Şərabçılıq sənayesinin təmsilçiləri olan dövlət və özəl təşkilatların nümayəndələri ilə ixtisasın tələbləri arasında vaxtaşırı müxtəlif formatlı görüşlər təşkil etməklə iş dünyasının məzunlardan gözləntiləri, yaxın gələcəkdə gözlənilən yeniliklər, karyera hədəflərinə çatmaq istiqamətində atılmalı olan addımlar barəsində fikir mübadiləsi aparılır. Dərslərin məzmununda müasir şərabçılıq sənayesinin tələblərinə uyğun dəyişikliklərin aparılması və şərabçılıqda innovativ texnologiyalara əsaslanan qurğu, texnoloji üsul və s. kimi məsələlərin dərslərdə tələbələrə çatdırılması, ixtisasa uyğun xarici dilin, eləcə də mübadilə proqramları barəsində tələbələrin biliklərinin artırılması kimi yeniliklər məhz xarici maraqlı tərəflərdən daxil olan şifahi rəy və təkliflər əsasında həyata keçirilmişdir. Kənar maraqlı tərəflərdən olan digər ölkələrin müvafiq kafedralarının professor-müəllim heyəti ilə fikir mübadiləsinə nümunə olaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 noyabr tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (ADAU) Türkiyənin Ege Universiteti ilə

imzalanmış Anlaşma Memorandumuna, habelə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi və Türkiyənin Ali Təhsil Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş protokola uyğun olaraq bakalavriat səviyyəsində “Aqronomluq”, “Bitki mühafizəsi”, “Aqromühəndislik” və “İqtisadiyyat” ixtisaslarına həyata keçirilən beynəlxalq ikili diplom proqramları çərçivəsində Ege universitetini göstərmək mümkündür. Belə ki, hesabat dövründə Ege Universitetinin Kənd Təsərrüfatı fakültəsindən ADAU-ya ezam olunmuş Qida bölümünün əməkdaşları, o cümlədən, Şəbnəm Tavman və professor-müəllim heyəti ilə görüş, seminar və müzakirələr keçirilmiş, müvafiq fənlərin ardıcılığı, strukturu müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir (Əlavə 27).

Xarici maraqlı tərəflərdən informasiyaların alınması üçün istifadə edilən metodlardan biri də tələbələrin istehsalat təcrübəsini keçdiyi müəssisələrin nümayəndələri və rəhbərləri ilə görüşlər və müzakirələrin təşkil edilməsidir ki, hesabat müddətində belə müəssisələrin sayı 108, bu müəssisələrə göndərilən tələbələr sayı 168, seminar, görüş və müzakirələrin sayı 14 olmuşdur (Əlavə 28).

Ətraflı məlumat

Əlavə 27: https://adau.edu.az/beynelxalq_elaqeler/ikili_diplom_proqramlari/adau-ege-1930/ - Beynəlxalq ikili diplom proqramı barəsində məlumat

Əlavə 28 – Nəminin cədvəli

2.6.3. Proqramın Tədris Məqsədlərinin Müəyyənləşdirilməsi üçün Proseslərin İdarə Edilməsi

Daxili və xarici maraqlı tərəflərdən daxil olan rəylər və digər mənbələrdən toplanılan informasiyalar əhəmiyyət dərəcəsinə uyğun olaraq kafedranın iclaslarında, Fakültə və Universitet Elmi Şuralarında, Universitet Elmi-Metodiki Şurasında müzakirə edilmiş və müvafiq qəbul edilmişdir.

Şərabçılıq proqramının təhsil məqsədlərinin müəyyən edilməsi prosesində daxili və xarici mənbələrdən alınan informasiyalar, kursun məzmun təhlili və vaxtaşırı aparılan keyfiyyət bölməsinin araşdırmaları kafedranın aylıq iclaslarında müzakirə olunur. Kafedra kollegiyal iclaslarında təhsil məqsədlərinə nail olunması nəzərdən keçirilir və həm kafedradaxili tədbirlər, həm də professor-müəllim heyəti əsasında aparılacaq təkmilləşdirmə tədbirləri tədris ilin və semestrin əvvəlində və sonunda həyata keçirilir.

Fakültə Elmi Şurasının iclaslarında məsələ gündəliyə çıxarılır. Aylıq Kafedra iclaslarında və Fakültə Elmi Şurasının iclaslarında qəbul edilən qərarlar nəticəsində proqramın təhsil məqsədlərində (zəruri hallarda) təkmilləşdirmə işləri aparılır.

3. PROQRAM NƏTİCƏLƏRİ

3.1. Proqram nəticələrinin proqram təhsil məqsədlərinə nail olmaq üçün bütün zəruri bilik, bacarıq davranış komponentlərini əhatə etməsi və müvafiq qiymətləndirmə nəticələrinin müəyyən edilməsi.

3.1.1. Şərabçılıq Proqramı Nəticələrin Müəyyən Edilməsi Metodu

Təhsil Proqramının 6-cı (Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri) bölməsinin 6.1-ci bəndinə əsasən *“Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir”*. Proqramın nəticələri proqramın təhsil məqsədlərinə nail olmaq üçün tələb olunan bilik, bacarıq və davranış komponentlərini əhatə etməklə müvafiq akkreditasiya qurumunun meyarları əsasında qiymətləndirmişdir. Belə ki Təhsil Nazirliyinin 07 sentyabr 2018-ci il tarixli, F-609 nömrəli əmri ilə ADAU (bakalavriat səviyyəsinin “Şərabçılıq” Proqramı da daxil olmaqla) dövlət ali təhsil müəssisəsi kimi 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 və 2022/2023-cü tədris illəri üçün akkreditasiya olunmuşdur. (Əlavə 29)

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29.12.2019-cu il tarixdə imzaladığı müvafiq Fərmana əsasən, Təhsil Nazirliyinin Akkreditasiya və Nostrifikasiya İdarəsi Təhsil Nazirliyinin tabeliyində publik hüquqi şəxs statusu olan Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyinə çevrilmə yolu ilə yenidən təşkil edildikdən sonra ADAU-nun bir qrup əməkdaşı agentliyin təşkil etdiyi Akkreditasiya Komissiyasına üzv olmaq üçün ekspertlərin hazırlanması ilə bağlı təlimlərdə iştirak etmiş, müvafiq imtahanları verərək sertifikat əldə etmişlər. 2021-ci ilin sentyabr ayında ADAU-da Keyfiyyət Təminatı və Strateji İnkişaf Şöbəsi yaradılmış və şöbəyə rəhbərlik kafedranın əməkdaşına həvalə edilmişdir. 2021-2022-ci tədris ilindən etibarən kafedrada tədris olunan bütün fənlər üzrə proqramlar və sillabuslar yenilənərək yeni Təhsil Proqramının tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır. Bu məqsədlə Keyfiyyət Təminatı və Strateji İnkişaf Şöbəsi tərəfindən təşkil edilən müvafiq təlimlərdə kafedranın professor-müəllim heyəti iştirak edərək yeni qadalara əsasən tələb olunan dəyişikliklərlə bağlı məlumat əldə etmişlər.

Ətraflı məlumat

Əlavə 28: <https://adau.edu.az/haqqimizda/akkreditasiya-haqqında-hadtnam-2274/> - Akkreditasiya haqqında şəhadətnamə

3.1.2. Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)

Proqramın Tədris Məqsədlərinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş təlim nəticələri aşağıda verilmişdir.

PTN 1.

Xarici dillərdən birində və Azərbaycan dilində sərbəst danışmaq, fikirlərini sərbəst ifadə etmək, o cümlədən işgüzar yazışma vərdislərinə yiyələnmək, peşə təyinatlı mətnləri tərtib etmək, onları redaktə etmək. Tarixi inkişaf konsepsiyalarını bilmək.

PTN 2.

Dünyanın dərk edilməsində riyaziyyatın və fizikanın əhəmiyyəti, informasiya texnologiyalarında riyazi və fiziki qanunauyğunluqların yeri və rolu. İnformasiya sistemlərinin riyazi və fiziki (texniki) təminatı, riyazi modelləşdirməni bilmək.

PTN 3.

Şərabçılıq məhsulları istehsalında istifadə olunan avadanlıq və texnoloji qabların geniş yayılmış nümunələrinin quruluşunu, istismarını və iş prinsipləri, istehsal proseslərinin avtomatlaşdırılmasına və kompüterləşdirilməsinə təsir edən qurğu və maşınların quruluşu və istismarını, texnoloji iş proseslərinin nizamlanması, avadanlıqların işə hazırlanması, idarə edilməsi və iş keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi, təhlükəsizlik texnikası qaydalarını mənimsəyir və bu biliklərin nəzəri və praktiki tətbiqinə yiyələnir.

PTN 4.

Şərab və şərab məhsullarının orqanoleptik və keyfiyyət göstəricilərini, xassələrini və komponentlərin, bu məhsulların ekoloji qiymətləndirilməsini təyin etməyi, şərabçılıq müəssisələrində, şərab ticarətində, turizm obyektlərində, restoran və bar şəraitində içkilərin keyfiyyətini orqanoleptik yolla qiymətləndirilməsinin nəzəri və praktiki metodlarını öyrənir.

PTN 5.

Müxtəlif növ şərabların hazırlanma texnologiyasını, Şərabların oxşar və fərqli xüsusiyyətlərini təhlil etmək, Konyak və konyak şərabların texnologiyası, xammal və şərabçılıq məhsulları istehsalının ayrı-ayrı mərhələlərinə texniki və kimyəvi nəzarət, ortaya çıxan çatışmazlıqların aradan qaldırılması yollarının nəzəri və praktiki işlərdə tətbiqi metodlarına yiyələnir.

PTN 6.

Üzümçülük və şərabçılığa dair mövcud tədqiqatlar və qabaqcıl təcrübələr diskussiya yolu ilə araşdırmalı. Qlobal iqlim dəyişkənliyi və torpaqların deqradasiyasının üzümçülükdə yeri. Polifenolların, rəng maddələrinin, müasir analiz metodlarının. Mayaların biokimyəsi, şərabların stabiləşdirilməsi, etanolun toksiki təsirləri, alma-süd turşu qıvcırması kimi məsələlərin şərabçılıqda öyrənir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 1(B): Şərabçılıq ixtisasının Təhsil Proqramı

3.2. Proqramın Ali Təhsil Standartları və kvalifikasiyaları arasındakı əlaqə.

Təhsil Proqramı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 23 aprel tarixli, 75 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş **“Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı”**, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 913 sayılı 22 avqust 2014-cu il tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş Ali Təhsil Pilləsinin Dövlət Standartı Bakalavriat Səviyyəsinin İxtisas Üzrə Təhsil Proqramı, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 18 iyul tarixli 311 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş **“Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”** kimi tənzimləyici qanun və qərarlarda əks olunan minimum tələblərə tam cavab verir. Belə ki, Təhsil Proqramı Ali təhsilin dövlət standartında öz əksini tapan:

- ali təhsilin səviyyələri (bakalavr, magistr) üzrə təhsilin məzmunu;
- ali təhsilin idarə olunması;
- ali təhsil müəssisələrinin maddi-texniki və tədris bazası;
- ali təhsilin infrastrukturunu;
- təhsilverənlərin keyfiyyət göstəriciləri;
- təhsilalanların bilik, bacarıq və vərdislərinin səviyyəsi bəndlərinin hər biri üzrə göstərilən minimum tələblərə tam cavab verir (Əlavə 29).

Təhsil Proqramı Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində əks olunan 6-cı səviyyə üzrə Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramında müəyyən edilmiş (5.4) əyani və qiyabi təhsilalma formaları üzrə bütün tələblərə cavab verən şəxslərə bakalavr diplomu təqdim edir (Əlavə 30).

Bundan əlavə Təhsil Proqramının hazırlanmasında müvafiq beynəlxalq qurumlar tərəfindən hazırlanan sənədlərə xüsusi ilə Keyfiyyətin Təmin olunması üzrə Avropa Çərçivəsi (Əlavə 32), Avropa Ali Təhsil Məkanının Kvalifikasiyalar Çərçivəsinə (Əlavə 33) istinad edilmişdir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 29: <https://e-qanun.az/framework/19531> - Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı.

Əlavə 30: <https://e-qanun.az/framework/39622> - Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi

Əlavə 31: https://www.erasmusplus.org.az/images/uploader/1dc7a-ESG%20for%20QA_2015.pdf - Keyfiyyətin Təmin olunması üzrə Avropa Çərçivəsi

Əlavə 32: <https://europa.eu/europass/en/europass-tools/european-qualifications-framework> - Avropa Ali Təhsil Məkanının Kvalifikasiyalar Çərçivəsi

Təhsil Proqramı ilə **Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı, Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi kimi sənədlərlə əlaqə var.**

3.3. Proqram nəticələrinin Proqramın Təhsil Məqsədlərinə uyğunluğu.

Proqramın təlim nəticələrinin (PTN) Proqramın Təhsil Məqsədlərinə uyğunluğunu göstərmək üçün xüsusi matris tərtib edilmişdir (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Proqram nəticələrinin Proqramın Təhsil Məqsədlərinə uyğunluq matrisi

Proqramın Təhsil məqsədləri (PTM)	PTN - 1	PTN - 2	PTN - 3	PTN - 4	PTN - 5	PTN - 6
1. Şərabçılıq sahəsində peşəkar və işgüzar yazışma vərdişlərini, sahə ilə bağlı fikirlərini sərbəst ifadə etmək bacarığını, informasiya texnologiyaları və kimyəvi tərkibin idarə edilməsinin əsasları barəsində tələbələri məlumatlandırmaq.	X	X	X			
2. Şərabçılıq avadanlıqları və texnoloji qabları, onların quruluşu, iş prinsipi, istismar xüsusiyyətlərini və təhlükəsizlik qaydalarını tələbələrə mənimsətmək.			X		X	
3. Şərabçılıq müəssisələrində, turizm və iaşə obyektlərində, həmçinin şərab ticarətində keyfiyyətin sensor qiymətləndirilməsinin nəzəri və təcrübə əsaslarını öyrətmək.	X			X		X
4. Şərabların ümumi texnologiyası, o cümlədən, şərablara edilən qulluq işləri, duruldukları və süzülməsi, saxlanılaraq yetişdirilməsi, butulkalara doldurulması, nəql olunması, xammala və hazır məhsula texnokimyəvi nəzarətin təşkili və həyata keçirilməsi ilə bağlı praktiki bacarıqları qazandırmaq.			X	X	X	
5. Şərabların xüsusi texnologiyası, o cümlədən, spirtsiz və müxtəlif tip şərabların, şampan və konyak şərab materiallarının hazırlanma xüsusiyyətləri, konyakın və oynaq şərabların hazırlanmasında baş verən çevrilmələri, təhlükəsiz məhsullar istehsalının və müasir analiz metodları ilə onlara nəzarət olunması, tədqiqi və bu sahədə xidmətin təşkili, həmçinin iş fəaliyyətində İKT-lərindən istifadə və əməyin təhlükəsizliyi üzrə bilik və bacarıqları tələbələrə ötürmək.			X		X	X

Matrisin təhlili göstərir ki, Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasında bakalavriat səviyyəsi üzrə “Şərabçılıq” Proqramının nəticələri Proqramın Təhsil Məqsədlərinə uyğundur.

3.4. Proqramın nəticələrinə nail olma səviyyəsini vaxtaşırı müəyyən etmək və sənədləşdirmək üçün istifadə olunan ölçmə və qiymətləndirmə prosesinin qurulması və həyata keçirilməsi vəziyyəti.

Qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 11.09.2008-ci il tarixli 1059 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş “**Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin fənlər üzrə imtahanları haqqında Əsasnamə**” rəhbər tutularaq həyata keçirilir (Əlavə 5). Bundan əlavə Tədris Proqramının qiymətləndirmə sistemi tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə biləcək şəkildə qurulmuşdur. Qiymətləndirmə sistemi əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına imkan verir. Tələbələrin Təhsil Proqramında nəzərdə tutulan fənləri üzrə materialları mənimsəmə səviyyəsi həm semestr ərzində (Ümumilikdə 50 bal), həm də semestrin sonunda yekun imtahanlar vasitəsi ilə (Minimum 17 bal olmaqla ümumilikdə 50 bal) qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə üsulları bütün fənlər üzrə tərtib edilmiş Sillabuslarda öz əksini tapmış və sillabuslar hər semestrin ilk həftəsində tələblərə paylanmışdır. Tələbələrin seminar dərslərində əldə etdikləri nəticələrin qeydiyyatı üçün xüsusi ayrılmış TƏLƏBƏ JURNALI istifadə edilir və istər gündəlik dərslərdə, istərsə də kollokviumlarda əldə edilən ballar burada qeyd olunur. Bundan əlavə tələbənin ay ərzində topladığı ballar fənni tədris edən müəllim tərəfindən bal kağızına qeyd edilərək akademik məsləhətçilər tərəfindən Tələbə Nailiyyətlərinin İdarəetmə Sistemi (TNİS) portalında xüsusi bölmələrdə qeyd olunur. Nəticədə 3 ayın balları cəmlənərək semestr üzrə yekun bal çıxarılır və bunun əsasında tələbənin imtahana giriş balı müəyyən edilir. Kafedrada istər yeni təlim metodları, istərsə də tələbəyönümlü alternativ qiymətləndirmə üsulları ilə bağlı mütəmadi olaraq işlər aparılmış və fənnin spesifikasiyasına uyğun qiymətləndirmə modelinin seçilməsi üçün keyfiyyət təminatı və məzunlarla iş bölməsi tərəfindən professor-müəllim heyəti üçün təlimlər təşkil edilmişdir. Qiymətləndirmə prosesinin qurulması və həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədlər akademik məsləhətçilərdə (bal kağızları) və dekanlıqda (jurnallar) saxlanılır.

3.5. Proqramın buraxılış mərhələsinə çatmış tələbələrinin proqram nəticələrinə nail olduqlarının sübut edilməsi vəziyyəti.

Proqramın buraxılış mərhələsinə çatmaq üçün tələbələr tədris proqramında nəzərdə tutulan 240 krediti (AKTS) toplamalıdır. Bu krediti toplayan tələbələr üçün “Bütün təhsil müddətində tələbə tərəfindən qazanılan kreditlərin siyahısı” hazırlanmış və bu sənəd əsasında tələblər Yekun Dövlət Attestasiyasına buraxılması üçün universitet rektoru tərəfindən əmr verilir (Əlavə 33). İxtisas üzrə tələbələrin buraxılış mərhələsinə çatması vəziyyəti aşağıdakı kimi olmuşdur: 2018-2019-cu tədris ilində 15 nəfər; 2019-2020-ci illərdə bu göstəricilər müvafiq olaraq 30 nəfər; 2020-2021-ci tədris ilində 44 nəfər qəbul olunmuşdur; 2021-2022-ci tədris ilində 30 nəfər və 14 nəfər buraxılış mərhələsinə çatmışdır; 2022-2023-cü tədris ilində 29 nəfər azərbaycan və 11 nəfər rus bölməsinə qəbul olmuş və 41 buraxılış mərhələsinə çatmışdır.

Ətraflı məlumat

Əlavə 33: Yekun Dövlət imtahanına buraxılma əmri

4. DAVAMLİ İNKİŞAF.

4.1. Tətbiq olunan ölçmə və qiymətləndirmə sistemlərindən alınan nəticələrin proqramda davamlı olaraq istifadə olunması (Təkmilləşdirmə üçün istifadə edildiyinə dair sübut təqdim edilməlidir).

Kafedrada mövcud olan digər proqramlar kimi Bakalavriat səviyyəsinin “Şərabçılıq” Təhsil Proqramı da müxtəlif ölçmə və qiymətləndirmə vasitələrindən daxil olan informasiyalar əsasında mütəmadi olaraq yenilənir və inkişaf etdirilir. Belə ki, proqramın təkmilləşdirmə işlərinin təşkili əsasən daxili və kənar maraqlı tərəflərdən daxil olan rəylərin təhlil edilməsi və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi yolu ilə kafedra və müvafiq qurumlar (dekanlıq, tədris hissəsi) tərəfindən verilən təkliflər əsasında həyata keçirilir. Proqramın daxili maraqlı tərəflərindən olan hazırda müxtəlif kurslarda təhsil alan tələbələrin fikirlərini, eləcə də müvafiq fənni tədris edən müəllimin dərslər hazırlıq səviyyəsini, dərslərin təşkil olunma metodikasını, dərslərin təşkili üçün vacib olan tədris-metodik vasitələrin vəziyyətini yerində yoxlamaq və qiymətləndirmək üçün mütəmadi olaraq kafedra müdirinin dərslərdə iştirakı təşkil olunur və həmin ayın kafedranın ümumi iclasında kafedra müdiri tərəfindən yoxlamanın nəticələri məruzə edilərək açıq şəkildə müzakirə olunur (Əlavə 35). Kafedra müdirinin dərslərdə iştirakından əlavə hesabat dövründə hər semestrə hər bir müəllim üçün bir dəfə olmaqla açıq dərslər, eyni zamanda mühazirə və seminarı fərqli müəllimlər tərəfindən tədris olunan dərslər üçün qarşılıqlı dərslər təşkil edilmişdir.

İxtisasda təhsil alan tələbələrin fikirlərini və məmnuniyyət səviyyələrini ölçmək üçün Keyfiyyət Təminatı və Strateji İnkişaf (KTSİ) şöbəsi tərəfindən mütəmadi olaraq təşkil olunan sorğulardan biri də iyul-avqust 2022-ci il tarixlərində təşkil olunan “Sillabus və fənn proqramlarında verilmiş tədris materialları ilə tələbələrin təmin olunması” sorğusudur. Aqrotexnologiya fakültəsində tələbələr və həmkarlar arasında sorğu aparılmışdır. “Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrasında heç bir təklif və nöqsan qeydə alınmamışdır. Tələbə iştirak etmişdir. “Payız və yaz semestrində keçirilən fənlərin sillabusları sizə təqdim edilmişdirmi?” sualına 17 nəfər “Bəli”, Payız və yaz semestrində keçirilən fənlərin sillabusunda qeyd olunan tədris materialları (mühazirə mətni, laborator izahları, metodik göstərişlər və s.) sizə təqdim edildimi?” sualına 15 nəfər “Bəli”, “Payız və yaz semestrində keçirilən fənlərin tədris materiallarının (mühazirə mətni, slayd, tapşırıq və s.) keyfiyyətindən razısınız mı?” sualına 19 nəfər “Tamamilə razıyam”, 5 nəfər “Razıyam” cavabını vermişdir (Əlavə 36). Sorğunun nəticələrinin təhlilindən sonra professor-müəllim heyəti tərəfindən təqdim edilən mühazirə mətni, slayd, tapşırıq və s. kimi tədris, həmçinin fənn proqramı, sillabus, metodiki göstərişlər kimi tədris-metodiki vasitələrin vəziyyətinə yenidən baxılmış, kafedrayanı kitabxana zənginləşdirilmişdir (Əlavə 37). Kənar maraqlı tərəflərdən olan və ixtisas üçün ən vacib tərəflərdən biri hesab edilən məzunlarla bağlı da KTSİ şöbəsi tərəfindən mütəmadi sorğular təşkil edilir. Sonuncu belə sorğulardan olan oktyabr-noyabr 2022-ci il tarixində baş tutan sorğuda “Məzunlarla işin təşkilinin yaxşılaşdırılması üçün ADAU-ya tövsiyələriniz nədir?” sualına verilən cavablar, həmçinin digər mənbələrdən daxil olan şifahi və yazılı informasiyaların, eləcə də məzunlarla əlaqənin vəziyyəti təhlilindən sonra bu əlaqənin qənaətbəxş səviyyədə olmadığı və təkmilləşdirməyə ehtiyac olduğu fikri formalaşmışdır (Əlavə 38). Bu məqsədlə cari (2023-2024) tədris ilinin sentyabr ayından etibarən kafedranın nəzdində fəaliyyət göstərən “Keyfiyyət təminatı” və “Strateji inkişaf” qrupuna və “Məzunlarla iş” qrupuna qeyd olunan məsələlərin nəzərə alınması tapşırılmışdır.(Əlavə).

Əsas daxili maraqlı tərəflərdən olan professor-müəllim heyəti (PMH) ilə bağlı mütəmadi təşkil olunan iclas, təkbətək görüş və s. formatlı müzakirələrlə yanaşı KTSİ şöbəsi tərəfindən təşkil edilən “Tədris ilində üzlaşilən problemlərin təhlili və aradan qaldırılması üçün PMH sorğuları” da mühüm informasiya mənbəyi hesab edilir (Əlavə 41). Belə ki, sonuncu (2022) sorğunun “Tədris ilində hansı problemi müşahidə etmisiz?” sualına verilən cavablar əsasında kafedranın maddi-texniki bazası zənginləşdirilmiş və 1 printer və 2 proyektor PMH-nin istifadəsinə verilmişdir (Əlavə 41). Sevindirici haldır ki, ADAU rektorunun 28 sentyabr 2023-cü il tarixli 3-22-23/3-1-11172/2023 nömrəsi əmrinə əsasən 2023-2024-cü tədris ilindən etibarən sözügedən qiymətləndirmə modeli 050707 –

Şərabçılıq ixtisasında da tətbiq ediləcək. Belə ki, davamiyyətə (dərslərin ən azı 75%-də iştirak etməyən tələbənin imtahana buraxılmaması şərti ilə) və sərbəst işlərə görə bal verilməyəcək. Həmin 20 bal üçün tələbələr ADAU imtahan mərkəzi tərəfindən təşkil ediləcək aralıq test imtahanında iştirak edəcəklər (Əlavə 43).

Ətraflı məlumat

Əlavə 34: Protokoldan çıxarış (Kafedra müdiri)

Əlavə 35: Protokol (Açıq dərslər)

Əlavə 36: <https://drive.google.com/file/d/1nJIVMJ7FuWvmTm-WlvBbd-1zBUyhDUW/view> Sillabus və fənn proqramlarında verilmiş tədris materialları ilə tələbələrin təmin olunması” sorğusunun nəticələri.

Əlavə 37: Kitabxanadakı kitabların siyahısı

Əlavə 38: <https://drive.google.com/file/d/1KscR1Q8qYvku78pUfp3TGIQ50wQoXIAg/view> “ADAU Məzun” sorğusunun nəticələri.

Əlavə 40: <https://drive.google.com/file/d/1eCiaLsSjQHOpysNyMD5W4nIAU1bzTeuJ/view> - PMH sorğusu - 2022.

Əlavə 41: - Kafedranın inventar siyahısı.

Əlavə 42: [https://drive.google.com/file/d/1q49nylTBDzDzpFVPKjfn2h-gLPwrXdF /view](https://drive.google.com/file/d/1q49nylTBDzDzpFVPKjfn2h-gLPwrXdF/view) - PMH sorğusu - 2021.

Əlavə 43: Yeni imtahan forması əmr

4.2. Proqramın təkmilləşdirilməsi-proqramın təkmilləşdirməyə açıq olan bütün sahələri, xüsusilə 2-ci kriteriya və 3-cü kriteriya ilə əlaqəli sahələr üzrə sistemli şəkildə toplanmış konkret məlumatlarla əsaslandırılması.

Şərabçılıq proqramının təkmilləşdirilməsi istiqamətində atılan addımların sistemli, ardıcıl, mütəşəkkil xarakterli olması, hesabatlılığın təmin edilməsi məqsədi ilə kafedranın ümumi yanaşması yuxarıda da qeyd olunduğu kimi, müxtəlif istiqamətlər üzrə müvafiq qruplar yaradılması və PMH-dən nümayəndələrin qrupa rəhbər təyin edilməsi metodunun tətbiqindən ibarətdir. Bu qəbildən olan bölmələr arasında tələbələrin mobilliyi, beynəlxalq layihələrə və proqramlara qoşulma, Beynəlxalq səviyyəli, elm tutumlu jurnallarda nəşrlərə nail olmaq, tələbələrin ixtisas ingilis dilinin inkişafı kimi məsələlərdən məsul olan – Beynəlxalq əlaqələr qrupu; daxili və kənar maraqlı tərəflərin rəylərinin toplanması, emalı, tədris olunan fənlərin və tədris-metodiki vasitələrin keyfiyyəti, eləcə də kafedranın strateji inkişafı üçün atılmalı olan addımlarla bağlı – Keyfiyyət təminatı və strateji araşdırmalar

qrupu; məzunlarla işin koordinasiya edilməsi, tələbələrin təcrübəkeçmə və karyera imkanlarının genişləndirilməsi kimi hədəflərə nail olmaq üçün – Məzunlarla iş qrupu sadalana bilər (Əlavə 44). Hesabat dövründə kafedrada 1 beynəlxalq layihə icra olunmuş və 1 nəfər PMH-nin nümayəndəsi xarici ölkələrdə ezamiyyətdə olmuşlar. Keyfiyyət təminatı və strateji araşdırmalar qrupu tərəfindən daxil olan təklifə əsasən Təhsil Proqramında öz əksini tapan (8.6) təcrübənin ikinci forması olan tələblərin iş dünyasından daxil olan sifariş layihələrinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı məsələ kafedranın 2023-cü il oktyabr ayındakı iclasında müzakirə edilmiş və kafedra müdiri tərəfindən müvafiq tapşırıqlar verilmişdir (Əlavə 46). Məzunlarla iş şöbəsi tərəfindən Şərabçılıq ixtisası üzrə ilk məzunlarımız 2021-2022-ci tədris ilində olmuş və bu, 14 nəfər təşkil etmişdir. Onların siyahısı hazırlanmış onlarla əlaqə qurularaq işlə təmin olunma vəziyyətlərinə dair fikir mübadiləsi aparılmışdır. 2022-2023-cü tədris ilində isə “Şərabçılıq “ixtisası üzrə ikinci buraxılış məzunlar istehsalata vəsiqə qazanmışlar.(Əlavə 48). Məzunlarla əlaqənin inkişaf etdirilməsi, sosial media vasitəsi ilə müxtəlif illərdə məzun olan şəxslərin tapılması məqsədi ilə məhz Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının əməkdaşı tərəfindən 2016-cı ilə “ADAU Məzunları” facebook qrupu qurulmuşdur və hazırda qrupun 3000-dən çox üzvü var (Əlavə 49).

Ətraflı məlumat:

Əlavə 46: Təcrübənin ikinci forması

Əlavə 47: <https://adau.edu.az/media/xeberler/adau-da-professor-mullim-heytinin-pedoqoji-bacarqlarnn-artrlmas-ucun-silsil-tlimlr-kecirilib-3122/> İnteraktiv tədris metodları” təlimi.

Əlavə 48: Məzunların adlı siyahısı

Əlavə 49: <https://www.facebook.com/groups/adaumezunlari> - “ADAU Məzunları” qrupu

5. TƏDRİS PLANI (kurikulum)

5.1. Hər bir proqramın təhsil məqsədlərini dəstəkləyən tədris planı olması. Tədris planına bu meyarda verilmiş ümumi komponentlərin daxil edilməsi.

Təhsil Proqramının icrasını təmin etmək məqsədi ilə ADAU Elmi Şurasının 22 sentyabr 2020-ci il tarixli iclasının (protokol ¹ EŞ-01/3.24) qərarı ilə bakalavriat səviyyəsi üçün Tədris Planı təsdiq edilmişdir. Tədris Planı aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

- I. Tədris prosesinin qrafiki
- II. Tədris prosesinin planı
- III. Tədrisə ayrılan müddət (həftələrlə)

IV. Tədris prosesinin göstəriciləri

Tədris planında ixtisasın Təhsil Proqramında nəzərdə tutulan məzunun kompetensiyalara tam şəkildə yiyələnməsini təmin etmək üçün tələb olunan əsas və seçmə (humanitar) fənlər, o cümlədən universitet tərəfindən müəyyən edilən fənlər, təcrübələr və yekun attestasiya öz əksini tapmışdır (Əlavə 50: - Tədris planı).

Proqramın Təhsil məqsədləri (PTM) bakalavriat səviyyəsinin Şərabçılıq ixtisası üzrə tələb olunan həm ümumi, həm də peşə kompetensiyalarına yiyələnməsini hədəfləyir. PTM-ləri aşağıdakılardan ibarətdir:

1. Şərabçılıq sahəsində peşəkar və işgüzar yazışma verdişlərini, sahə ilə bağlı fikirlərini sərbəst ifadə etmək bacarığını, informasiya texnologiyaları və kimyəvi tərkibin idarə edilməsinin əsasları barəsində tələbələrə məlumatlandırmaq.

2. Şərabçılıq avadanlıqları və texnoloji qabları, onların quruluşu, iş prinsipi, istismar xüsusiyyətlərini və təhlükəsizlik qaydalarını tələbələrə mənimsətmək

3. Şərabçılıq müəssisələrində, turizm və iaşə obyektlərində, həmçinin şərab ticarətində keyfiyyətin sensor qiymətləndirilməsinin nəzəri və təcrübi əsaslarını öyrətmək.

4. Şərabların ümumi texnologiyası, o cümlədən, şərablara edilən qulluq işləri, durulduqları və süzülməsi, saxlanılaraq yetişdirilməsi, butulkalara doldurulması, nəql olunması, xammala və hazır məhsula texnokimyəvi nəzarətin təşkili və həyata keçirilməsi ilə bağlı praktiki bacarıqları qazandırmaq.

5. Şərabların xüsusi texnologiyası, o cümlədən, spirtsiz və müxtəlif tip şərabların, şampan və konyak şərab materiallarının hazırlanma xüsusiyyətləri, konyakın və oynaq şərabların hazırlanmasında baş verən çevrilmələri, təhlükəsiz məhsullar istehsalının və müasir analiz metodları ilə onlara nəzarət olunması, tədqiqi və bu sahədə xidmətin təşkili, həmçinin iş fəaliyyətində İKT-larından istifadə və əməyin təhlükəsizliyi üzrə bilik və bacarıqları tələbələrə ötürmək

PTM-lərə nail olmaq üçün Şərabçılıq ixtisasında təhsil alan tələblərə aşağıdakı əsas fənlər tədris olunur (**Cədvəl 2**).

Cədvəl 2. Maliyyə ixtisasında tədris olunan əsas fənlərin proqramın təhsil məqsədləri ilə əlaqəsi

Əsas fənlər	PTM 1	PTM 2	PTM 3	PTM 4	PTM 5
Riyaziyyat	X	X	X	X	X
Kimya	X	X	X	X	X
Fizika	X	X	X	X	X
Biotexnologiya	X	X	X	X	X

Informatika	X	X	X	X	X
Ixtisasa giriş	X	X	X	X	X
Dünya şərabçılığı	X	X	X	X	X
Şərabçılıqda müasir analiz metodları			X	X	X
Şərabın texnologiyası-1	X	X	X	X	X
Şərabın texnologiyası-2	X	X	X	X	X
Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma	X	X	X		X
Şərabçılıq müəssisələrinin iqtisadiyyatı	X			X	X
Şərabçılıqda avadanlıqlar və texnoloji qablar		X		X	X
Dequstasiya			X		X
Qida təhlükəsizliyi		X	X	X	X
Aqroekologiya		X		X	X
Şərabçılıqda texnokimyəvi nəzarət	X	X	X	X	X
Şərabçılıq müəssisələrinin texnoloji layihələndirilməsi		X		X	X
Şərabın kimyası			X	X	X
Şərabın mikrobiologiyası			X	X	X
Alkoqolsuz və azalkoqollu içkilərin texnologiyası				X	X
İçkilərin ekspertizası		X	X	X	X
Şərab turizmi	X		X	X	X
Mülki müdafiə	X	X	X		X

Ətraflı məlumat

Əlavə 50: Tədris planı

5.2. Proqramın nəticələri ilə tədris olunan fənlərin əlaqəsi

Təhsil proqramının təlim nəticələri Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 383 nömrəli 24.08.2020 tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş 050707 - "Şərabçılıq" ixtisası üzrə Təhsil Proqramında göstərilmiş və hesabatda (3.1.2. Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)) öz əksini tapmışdır. PTN-lərə nail olmaq üçün tələbələrə aşağıdakı əsas və seçmə fənlər tədris olunur (Cədvəl 3).

Cədvəl 3. Proqram nəticələri ilə tədris olunan əsas fənlərin əlaqəsi

Fənlər	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
--------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Riyaziyyat	X	X				
Kimya	X					
Fizika	X					
Biotexnologiya	X					
Informatika	X	X				
Ixtisasa giriş			X			
Dünya şərabçılığı			X		X	
Şərabçılıqda müasir analiz metodları					X	X
Şərabın texnologiyası-1			X	X	X	X
Şərabın texnologiyası-2					X	X
Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma			X	X	X	X
Şərabçılıq müəssisələrinin iqtisadiyyatı		X				X
Şərabçılıqda avadanlıqlar və texnoloji qablar			X			
Dequstasiya				X	X	X
Qida təhlükəsizliyi			X	X	X	X
Aqroekologiya	X	X	X	X	X	X
Şərabçılıqda texnokimyəvi nəzarət			X	X	X	X
Şərabçılıq müəssisələrinin texnoloji layihələndirilməsi			X		X	
Şərabın kimyası				X	X	X
Şərabın mikrobiologiyası			X	X	X	X
Alkoqolsuz və azalkoqollu içkilərin texnologiyası			X	X	X	
İçkilərin ekspertizası				X	X	X
Şərab turizmi				X	X	X
Mülki müdafiə	X	X	X	X	X	X

Şərabçılıq ixtisasının təhsil proqramında nəzərdə tutulan əsas fənlərlə yanaşı ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən və seçmə fənn statusunda olan fənlər də tədris olunur. Cari ildə Şərabçılıq ixtisasında təqdim olunan seçmə fənlər blokdakı üç fəndən aşağıdakı fənlər seçilərək tələbələrə tədris olunmuşdur (Cədvəl 3.1.).

Cədvəl 3.1 Proqram nəticələri ilə tədris olunan seçmə fənlərin əlaqəsi

Seçmə fənlər	PTN	PTN	PTN	PTN	PTN	PTN
--------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

	1	2	3	4	5	6
Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	X	X	X	X	X	X
Politologiya	X			X	X	X
Şərab üçün xammalın tədqiqi və qiymətləndirilməsi				X	X	X
Meyvə-giləmeyvə şərablarının texnologiyası			X	X		X
Funksional məqsədli içkilər istehsalı			X	X	X	
Likör-araq məmulatlarının texnologiyası			X	X	X	X
Malların eyniləşdirilməsi və saxtalaşdırılması	X	X	X	X	X	X
İçkilərin kodlaşdırılması	X	X	X	X	X	X
Pivənin istehsal texnologiyası				X	X	X
Spirit istehsalının texnologiyası			X	X	X	X
Tünd alkoqollu içkilər (rom, viski, cin, tekila, brendi və s.)					X	X
Şərabçılıq qalıqlarının təkrar emalı	X	X	X	X	X	X
Konyak istehsalı			X	X	X	X
Əmtəəşünaslıq	X	X	X	X	X	X
İşgüzar ingilis dili	X	X	X	X	X	X

5.3. Tədris planının həyata keçirilməsində istifadə olunacaq təhsil metodları tələbələrin arzu olunan bilik, bacarıq və davranışlara yiyələnməsini təmin etməsi.

Məlumdur ki, təhsil metodu qarşıya qoyulmuş didaktik məqsədlərə nail olmağa, aktual pedaqoji problemlərin həllinə yönəlmiş müəllim və tələbələrin sifarişli fəaliyyəti hesab olunur. Təhsil metodları müəllim və tələbələrin birgə fəaliyyətinin üsullarıdır. Cəmiyyətin inkişafının məntiqi nəticəsi olaraq günü-gündən yeni təhsilə yeni yanaşmalar, yeni metodlar meydana çıxır. Bu nöqtəyi-nəzərdən Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Keyfiyyət Siyasəti və ESG Beynəlxalq standartına uyğun olaraq "Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza" 2020-2025-ci illər üzrə İnkişaf Strategiyası hazırlanmışdır. Kafedranın İnkişaf Strategiyasına uyğun olaraq təhsil metodlarının tədris prosesində tətbiqinin tədrisin keyfiyyətinin artırılması, xüsusilə də Şərabçılıq ixtisasında dərslərin daha maraqlı olması üçün araşdırmanın aparılmasıdır. Kafedranın əməkdaşları tərəfindən aparılan araşdırma nəticəsində, dünya və yerli təcrübədə mövcud təhsil metodlarının 3 böyük qrupa bölündüyü məlum olmuşdur:

1- Passiv metodlar;

2- Aktiv metodlar;

3- İnteraktiv metodlar.

Bu böyük qrupların daxilində onlarla fərqli təhsil metodları var ki, bu da fənnin spesifikasından, müəllimin yanaşmasından və tələbələrin qavrama vərdişlərindən asılı olaraq seçilə və tətbiq edilə bilər. Kafedrada tədris olunan fənlərin istiqamətinə uyğun olaraq tədris prosesində aşağıdakı metodlardan istifadə edilir (Cədvəl 4):

Cədvəl 4.

“Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrası tərəfindən tədris olunan fənlərdə istifadə edilən təhsil metodları

Şərabın texnologiyası yönümlü	Şərabın kimyası yönümlü fənlər	Şərabın mikrobiologiyası yönümlü fənlər
Keys Simulyasiya	Keys Simulyasiya	Keys Simulyasiya
Open Space	Open Space	-----
Akvarium	Akvarium	Akvarium
Alqoritm	Alqoritm	Alqoritm
World café	-----	-----
Beyin həmləsi	Beyin həmləsi	Beyin həmləsi
DİSPUT	DİSPUT	DİSPUT

Tədris prosesində istifadə olunan təlim metodları kafedranın professor-müəllimlərinin hazırladıkları sillabuslarda mühazirə və seminar dərslərinə uyğun olaraq öz əksini tapmışdır.

5.4. Tədris olunan fənlərin semestrlərə görə bölünməsi.

Tədris planında göstərilən fənlərin semestrlər üzrə bölgüsünü özündə əks etdirən işçi tədris planı tərtib olunur (Əlavə 51). İşçi tədris planı 4 il (8 semestr) üçün tərtib edilir və universitetin tədris şöbəsinin müdiri tərəfindən təsdiq edilir. Səkkizinci semestr 14 həftə digər semestrlər isə 15 həftə üçün nəzərdə tutulur. İşçi tədris planında semestrlər üzrə humanitar fənlər, ixtisas fənləri, seçmə fənləri və keçiləcək təcrübənin növü fərqləndirilmişdir. Planda fənlərin şrifti, adı, kreditin sayı, saatları (ümumi, auditoriyadan kənar, auditoriya (mühazirə, seminar, laboratoriya, kurs işi), prerekvizitləri, tədrisi nəzərdə tutulduğu semestr, həmçinin həftəlik dərslər yükü öz əksini tapmışdır.

Ətraflı məlumat

Əlavə 51: İşçi tədris planı

5.5. Tədris planının nəzərdə tutulduğu kimi icrasını təmin etmək üçün tədrisin idarə edilməsi sisteminin olması vəziyyəti. – TNİS

Tələbələrin fəaliyyətlərinin izlənməsi üçün universitetin daxili imkanları hesabına və öz mütəxəssisləri tərəfindən “TNİS” – Tələbə Nailiyyətlərinin İdarəolunması Sistemi yaradılmışdır. Tədrisin təşkili üzrə işçi planları həmin proqrama daxil edilmiş, tələbələrin elektron bazası formalaşdırılmış, fənlər üzrə tələbələrin aylıq fəaliyyət nəticələrinin həmin sistemdə əks olunmuşdur (Əlavə 52). Sistem xüsusi mühafizə kodu olan imtahan vərəqələrini Azərbaycan ali təhsil müəssisələri arasında ilk dəfə tətbiq edilmişdir. 2021/2022-ci tədris ilinin payız sessiyasının nəticələri sistemə yerləşdirilməklə yekunlaşdırılır. Tələbənin ÜOMG göstəriciləri, təqaüd komissiyaları üçün müəyyən edilən digər göstəricilər sistemdən avtomatik çıxarış formasında təmin edilir.

Tələbələrin akademik nəticələrinə baxış üçün fərdi elektron kabinetləri də cari tədris ilindən etibarən istifadəyə verilmişdir. Kabinetdə tədris olunan fənlər, kreditin həcmi, dərslər saatları, tələbənin imtahana qədər və imtahan balı, yekun qiyməti, akademik borcu olan fənləri əks olunub.

Ətraflı məlumat

Əlavə 53: <http://tnis.adau.edu.az/> - Tələbə Nailiyyətlərinin İdarəetmə Sistemi

5.6. Semestr ərzində təqdim edilən seçmə fənlər.

İşçi tədris planında əsas fənlərlə yanaşı seçmə fənlər haqqında məlumatlar da öz əksini tapmışdır (Cədvəl 5).

Cədvəl 5. Seçmə fənlərin semestr üzrə bölgüsü

Seçmə fənlər	Kreditin sayı	Ümumi saatlar	Prerekvizit	Tədrisi nəzərdə tutulan semestr
Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	3	90		(3) P-2
Politologiya	3	90		(7) P-4
Şərab üçün xammalın tədqiqi və qiymətləndirilməsi	6	180		(3) P-2
Meyvə-giləmeyvə şərablarının texnologiyası	5	150		(5) P-3
Funksional məqsədli içkilər istehsalı	4	120		(5) P-3
Likör-araq məmulatlarının texnologiyası	4	120		(7) P-4
Malların eyniləşdirilməsi və saxtalaşdırılması	5	150		(7) P-4

İçkilərin kodlaşdırılması	5	150		(7) P-4
Pivənin istehsal texnologiyası	4	120		(5) P-3
Spirıt istehsalının texnologiyası	4	120		(6) Y-3
Tünd alkoqollu içkilər (rom, viski, cin, tekila, brendi və s.)	4	60		(7) P-4
Şərabçılıq qalıqlarının təkrar emalı	4	60		(7) P-4
Konyak istehsalı	4	45		(7) P-4
Əmtəəşünaslıq	4	45		(6) Y-3
İşgüzar ingilis dili	3	90		(3) P-2

İxtisasda ümumilikdə 15 seçmə fənn tədris olunur ki onların semestr üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir: payız (P) II kurs – 3 fənn, P-3 – 3 fənn, Y-3 – 2 fənn, P-4 – 7 fənn.

5.7. Tələbələrin müvafiq standartlar əsasında əvvəlki kurslarda əldə etdikləri bilik və bacarıqlardan istifadə edərək tətbiqetmə qabiliyyətinin qazanılması.

Tələblərin elmi tədqiqat yönündə inkişafının təmin edilməsi məqsədilə kafedrada “Gənc texnoloqlar” dərneyi fəaliyyət göstərir. Dərnek mütəmadi şəkildə iclas edərək müəllimlərin rəhbərliyi ilə müxtəlif mövzularda sərbəst araşdırma aparən tələblərin yerinə yetirdikləri işlə bağlı təqdimatların dinlənməsi formasında həyata keçirilir (Əlavə 53). Dərneklərdə fərqlənən tələbələr ildə 1-2 dəfə təşkil olunan (o cümlədən digər universitetlərdə) tələbə konfranslarında məruzə edirlər. Tələbələrin əldə etdikləri bilikləri sərbəst şəkildə istifadə edə və tədqiqat qabiliyyətlərini inkişaf etdirə biləcəkləri ikinci üsul tədris müddətində üç fərqli (Şərabın texnologiyası-2, Şərabçılıq müəssisələrinin texnoloji layihələndirilməsi, İçkilərin ekspertizası) fəndən yerinə yetirilən kurs işləridir ki, onların da mövzuları müəyyən olunarkən daha çox tətbiq yönümlü, müasir, aktual olmağına diqqət yetirilir. Tələbələrin 8-ci semestrədə bütövlüklə istehsalat və tədris təcrübələrinə göndərilir ki, bu da auditoriyada öyrənilən bilik və bacarıqların birbaşa istehsalatda və real iş şəraitində tətbiq edərək praktiki vərdişlər qazanmaq üçün çox vacib bir amil hesab olunur. Bunlardan əlavə hesabat dövründə tələbələr yekun buraxılış attestasiyası ilə bağlı buraxılış işləri yazaraq müvafiq qaydada müdafiə etmişlər ki bu da həm tədqiqat, həm təqdimat bacarıqlarının inkişafı baxımından əhəmiyyətli vasitələrdən biridir. Şərabçılıq ixtisasında təhsil alan tələbələr bütün bu tətbiqetmə mexanizmləri ilə yanaşı, kafedrada icra olunan, eyni zamanda PMH-nin yerinə yetirdiyi digər layihələrə cəlb edilir (Əlavə 54).

Ətraflı məlumat

Əlavə 53: Dərneyin hesabatın

Əlavə 54: Layihədə iştirak edən yerli tələblər.

5.8. Professor-müəllim heyətinin dərslük yükünün (mühazirə, laboratoriya, seminar və s.) paylanması.

Kafedrada tədris olunan fənlər üç qrupa bölünmüşdür: şərabın texnologiyası (şərabın texnologiyası-1, şərabın texnologiyası-2, meyvə-giləmeyvə şərablarının texnologiyası, likör-araq məmulatlarının texnologiyası, konyak istehsalı), Şərabın kimyası yönümlü (şərabın kimyası, içkilərin ekspertizası, şərabçılıqda analiz metodları), Şərabın mikrobiologiyası yönümlü (şərabın mikrobiologiyası) fənlər tədris olunur. Bundan əlavə müəllimlərin dil bilgisi (rus, ingilis) nəzərə alınaraq müvafiq ixtisas üzrə, həmçinin İşçi tədris planına əsasən kafedraya ayrılan fənlər PMH-nin ixtisası, iş stajı, dil bilgisi nəzərə alınmaqla kafedra müdiri tərəfindən bölünür və kafedranın müvafiq tədris ilindəki ilk iclasında müzakirə olunur. Professor müəllim heyətinin 2022-2023-cü tədris ilində dərslük yükü ümumilikdə 11655,07 saat təşkil edir. (Əlavə 55).

Ətraflı məlumat

Əlavə 55: Dərslük yükü

5.9. Professor-müəllim heyətinin uyğun ixtisasa malik olmalı və proqramın effektiv şəkildə davamlılığını, qiymətləndirilməsini, inkişaf etdirilməsini təmin etməsi vəziyyəti.

“Şərabçılıq” ixtisasının ixtisas kafedrası olan “Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrasında qeyd olunan tədris ilində 18 nəfər professor müəllim, 4 nəfər laborant-texniki heyət fəaliyyət göstərmişdir. PMH-nin ixtisaslarına nəzər saldıqda məlum olur ki, 3 nəfər alim-aqronom, 3 nəfər “Şərabın texnologiyası”, 8 nəfər “İstehlak mallarının ekspertizası və marketinqi”, 1 nəfər “Baytarlıq”, 1 nəfər “Konservləşdirmənin texnologiyası” və 2 nəfər “Bitkiçilik məhsullarının saxlanması və emalı texnologiyası” ixtisasları üzrə ali təhsil almışlar (Əlavə 56). Yuxarıda da qeyd edildiyi kimi, PMH-nin tədris yükü müəyyən olunarkən onların baza təhsilləri əsas amillərdən biri kimi nəzərə alınmışdır (Əlavə 58). Təhsil proqramının inkişafının davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə kafedra əməkdaşları tədrislə yanaşı elmi-tədqiqat fəaliyyətinə, o cümlədən istehsalatla əlaqələrə də xüsusi əhəmiyyət verirlər. Bunun nəticəsidir ki, kafedrada tədris olunan demək olar ki, bütün fənlərin fənn proqramları, tədris-metodik vasitələri, o cümlədən dərslük və dərslük vəsaitləri mövcuddur. Hesabat dövründə kafedranın əməkdaşları tərəfindən 2 adda dərslük və 2 dərslük vəsaiti çap edilərək tələblərin istifadəsinə verilmişdir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 56: Müəllimlərin ixtisasları cədvəli

Əlavə 57: <http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/kafedralar/maliyye-ve-iqtisadi-nezeriyye-kafedrasi-136/> - PMH-nin CV-ləri

5.10. Professor-müəllim heyətinin analizi (Elmi dərəcəsi, stajı, məzun olduğu universitet, araşdırma qabiliyyəti, kənar maraqlı tərəflərə verdiyi məsləhət xidmətinə görə).

Onlardan bir nəfər texnika elmlər doktoru, professor, iki nəfər aqrar elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, dörd nəfər texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, bir nəfər texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent əvəzi, iki nəfər texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, baş müəllim, bir nəfər pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, iki nəfəri baş müəllim və beş nəfər assistent elmi dərəcəsinə malikdir. 2018-2023-cü illərdə kafedra əməkdaşlarından 5 nəfər dosent elmi adı, 5 nəfər texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almışdır ki, onlardan 2 nəfər hazırda kafedrada çalışır. Həmçinin 1 nəfərin dissertasiya işi kafedrada ilkin müzakirədən keçmiş, bir nəfərin isə mövzusu müzakirə üçün təqdim olunmuşdur. Kafedra əməkdaşlarının stajlarına nəzər saldıqda pedaqoji stajı 10 ilə qədər olanlar 33% (6 nəfər), 10-20 il arası olanlar 22% (4 nəfər), 20 ildən artıq olanlar 45% (8 nəfər) təşkil edir (Əlavə 58).

Kafedranın 3 əməkdaşı qida məhsullarının saxlanması və emal texnologiyası məsələləri üzrə beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli layihələrdə iştirak etmişlər.

Ətraflı məlumat

Əlavə 58: PMH-nin iş stajı

6. İNFRASTRUKTUR

6.1. Auditoriyaların, laboratoriyaların və digər avadanlıqların təhsil məqsədlərinə və proqram nəticələrinə nail olmaq üçün uyğun olan öyrənməyönümlü mühit yaratmağa kömək etməsi.

Aqrotexnologiya fakültəsinin auditoriya, kitabxana, kafedra və digər otaqları Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 1997-ci il 4 aprel tarixli 198 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş və Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən 1997-ci il 23 aprel tarixli 44 nömrəli şəhadətnamə verilməklə dövlət qeydiyyatına alınmış **“Ali təhsil müəssisələrinin inşaat, maddi-texniki təchizat, kadr potensialı və strukturuna qoyulan minimum normalar”** rəhbər tutularaq planlaşdırılmışdı (Əlavə 59). Lakin, sözügedən normalar 23 avqust 2017-ci il tarixli 4/1 nömrəli Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Kollegiyasının Qərarı ilə ləğv edilmişdir (Əlavə 60). Hazırda istinad

edilən sənədlərdən biri Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2012-ci il 3 avqust tarixli 171 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş **“Təhsil müəssisələrinin tikintisinə, maddi-texniki təchizatına dair vahid normalar, ümumi sanitariya-gigiyena tələbləri, şagird yerləri ilə təminat normativləri”**dir (Əlavə 61). Maddi-texniki və informasiya ehtiyatlarının daim təkmilləşdirilməsi təhsil keyfiyyətini təmin edən amillərdən biridir. Bunun üçün fakültənin “Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrasının yerləşdiyi tədris binasında 3 laboratoriya, 2 dequstasiya zalı, istehsal və saxlanma məsələlərini həyata keçirən 1 zirzəmi, 2 mühazirə otağı və ən müasir avadanlıqlarla təhciz olunmuş 1 elmi-tədqiqat laboratoriyası tələbələrin ixtiyarına verilmişdir. Kafedrada azərbaycan və rus dillərində son dövrlərdə nəşr olunmuş dərs və dərs vəsaitləri mövcuddur.

Eyni zamanda kafedra fakültənin yerləşdiyi “Kimya” korpusunun auditoriyalarındanda yararlanmaqdadır.

Ətraflı məlumat

Əlavə 59: <https://e-qanun.az/framework/10346> - Minimum normalar.

Əlavə 60: <https://e-qanun.az/framework/36632> - Minimum normaların ləğvi.

Əlavə 61: <https://bit.ly/3u6qdVu> - Təhsil müəssisələrinin tikintisinə, maddi-texniki təchizatına dair vahid normalar, ümumi sanitariya-gigiyena tələbləri, şagird yerləri ilə təminat normativləri

6.1.1 Tədris üçün istifadə olunan auditoriyalar və avadanlıqlar.

Tədris və təlim üçün fakültədə, ümumilikdə 1286 nəfərlik yer təşkil edən, 32 auditoriya ayrılmışdır. Burada 8 auditoriyaya proyektorlar, 2 otağa isə proyektor və “ağıllı” lövhələr quraşdırılmışdır. Bu auditoriyalardan 7-si, o cümlədən 2 mühazirə otağı və 5 laboratoriya “Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrasının təbəçiliyindədir. Eyni zamanda kafedranın nəzdində yeraltı şərab zirzəmisini və dequstasiya otağı fəaliyyət göstərməkdədir.

6.1.2. Auditoriyalar.

Tədris üçün 1046 nəfərlik yer təşkil edən 38 auditoriya ayrılmışdır. Bu auditoriyalardan 2-si tək proyektorla, 5 –i kompüter və proyektorla, 2 otaq isə kompüter, proyektor və ağıllı lövhə ilə təmin edilmişdir. Təlim və ustad dərsləri üçün müvafiq olaraq 40 və 48 nəfərlik, kompüter, proyektor və “ağıllı” lövhə ilə təmin edilən “3”-cü və “7”-ci auditoriya istifadəyə verilmişdir. “Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza” kafedrasında ümumilikdə 147 nəfərlik yer təşkil edən 6 auditoriya təhkim edilmişdir. Bu auditoriyalar 6 proyektor, 4 kompüter və 1 noutbookla təmin edilmişdir.

6.1.3. Laboratoriyalar.

Laboratoriya dərsləri üçün 5 auditoriya ayrılmışdır ki, bunlar müvafiq olaraq laboratoriya avadanlıqları və ləvazimatları ilə təchiz edilmişdir. Ümumilikdə, 70 nəfərlik yer təşkil edir və 4-də səyyar proyektordan istifadə etmək imkanı vardır. Tələbələrin nəzəri biliklərinin praktik olaraq möhkəmləndirilməsi üçün laboratoriyalar uyğun avadanlıq və cihazlarla təmin edilmişdir. Bundan əlavə kafedranın nəzdində 5 sayılı laboratoriyada elmi-tədqiqatların son nailiyyətlərini özündə əks etdirən Atom absorpsiya spektroskopiya metodu ilə metalların təyini, qaz-maye xromatoqrafiya metodu ilə uçucu komponentlərin təyini və eyni vaxtda şərabda 40-a yaxın göstəricinin təyini üçün analizator mövcuddur.

6.2. Tələbələrin dərstdən kənar fəaliyyətlə məşğul olmasına şərait yaradan, onların sosial və mədəni tələbatlarını ödəyən, peşə fəaliyyəti üçün şərait yaradan, onların peşəkar inkişafına dəstək verən, tələbə-müəllim heyəti münasibətlərini canlandıran müvafiq infrastruktur olması.

Tələbələrin dərstdən kənar fəaliyyətlə məşğuliyəti və sosial və mədəni tələbatlarının ödənilməsi üçün 80 nəfərlik kafe, o cümlədən 62,2 m² əsas, 96,5 m² köməkçi sahə, 24 m² mətbəx və 25,7 m² sərbəst köməkçi otaq ayrılmışdır (Əlavə 62). Kafedrada 1 konfrans otağı mövcuddur. Konfrans otağı proyektorla təmin edilmişdir və 40 nəfər tutumludur (Əlavə 63). Tələbələrdə araşdırma və təqdimat bacarıqlarının inkişafı üçün yuxarıda qeyd edilən böyük auditoriyalardan da istifadə edilir. Müntəzəm şəkildə təşkil olunan "Gənc texnoloqlar" dərnişini kafedranın 2 nömrəli auditoriyasında keçirilir və səyyar proyektora təmin edilir.

Ətraflı məlumat

Əlavə 62: <http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/tedbirler/adau-da-novruz-nliyi-kecirilib-269/> - Novruz bayramı şənliyi

Əlavə 63: <http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/kafedralar/maliyye-ve-iqtisadi-nezeriyye-kafedrasi-136/> - Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası

6.3. Kompüter infrastrukturunun proqramın təhsil məqsədlərinə uyğun olaraq tələbələrin və professor-müəllim heyətinin elmi və tədris işləri üçün kifayət qədər səviyyədə olması.

Fakültədə 7 sərbəst kompyuter otağı mövcuddur. Hər biri müvafiq olaraq ümumilikdə 2 ağıllı lövhə, 4 komputer, 1 noutbuk və 7 proyektorla təchiz edilmişdir. Ümumilikdə 418 nəfərlik yer təşkil edir. Sərbəst kompüter otaqlarındakı kompüterlərə Ofis proqramları, Auto

Cod, ArcGis kimi statistik təhlil proqramları quraşdırılmışdır. Tələbələrin informasiya resurslarına çıxışını asanlaşdırmaq məqsədi ilə otaqlar sürətli internetlə təmin edilmişdir (Əlavə 64). Qida məhsulları mühəndisliyi və ekspertiza kafedrasının dequstasiya zalında 2 ədəd masaüstü kompüter və 1 ədəd printer mövcuddur. Bütün bunlar kafedra əməkdaşları və tələbələrin sərbəst istifadəsindədir.

Ətraflı məlumat:

Əlavə 64: [http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/maddi texniki baza/maddi-texniki-baza-117/](http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/maddi_texniki_baza/maddi-texniki-baza-117/) - Maddi-texniki baza

6.4. Tələbələrə təklif olunan kitabxana imkanlarının təhsil məqsədlərinə və proqram nəticələrinə nail olmaq üçün kifayət qədər olması. İxtisasa uyğun tədris metodiki təminatın kitabxanada mövcudolma vəziyyəti.

Fakültədə fəaliyyət göstərən kitabxana, dərslik. Dərs vəsaitləri və digər kitablarla təmin edilmişdir. Tələbələrdə mütaliə qabiliyyətini inkişaf etdirmək, sərbəst və kurs işlərinin yazılmasına dəstək məqsədi ilə ixtisasa uyğun müasir dövrün nəşrləri olan kitab, dərs vəsaiti və elmi jurnallar mövcuddur. Tələbələr fakültə kitabxanalarından əlavə Universitetin kitabxanasından da istifadə edirlər. Universitet kitabxanası 1929-cü ildən etibarən fəaliyyət göstərir. Kitabxananın kitab fondu 441414 ədəddir. Kitabxanadan səmərəli istifadə məqsədi ilə oxucular üçün 66 ədəd kompyuter, 2 ədəd printer və fasiləsiz sürətli internet təmin edilmişdir (Əlavə 65). Universitetdə həmçinin elektron kitabxana mövcuddur.

Ətraflı məlumat:

Əlavə 65: https://www.adau.edu.az/telebe_heyati/kitabxana-250/ - ADAU əsaslı kitabxana.

Hesabata ümumilikdə 65 adda 163 səhifə əlavə qoşulmuşdur bu əlavələrdən 31 ədədi (48%) ling formasında verilmiş və onların eyni zamanda QR kodları da hazırlanaraq hesabata əlavə edilmişdir.

S/S	N	Adı	Link	QR kod
1	Əlavə 1(A)	Ali təhsilin bakalavr pilləsi ixtisaslarının (proqramlarının) siyahısı	https://edu.gov.az/upload/file/qerar03-ali-tehsilin-bakalavr-pillesinin-tesdiqi-haqqinda-qerar.pdf	
2	Əlavə 1 (B)	Maliyyə ixtisasının Təhsil Proqramı	https://adau.edu.az/images/files/2022-11/1667543607_maliyy-1-1.pdf	
3	Əlavə 4	Kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları	https://e-qanun.az/framework/27030	

4	Əlavə 5	Kredit sistemi ilə tədrisin təşkili barədə nümunəvi əsasnamə	https://edu.gov.az/upload/file/ali-tehsil-mussiselerde-kredit-sistemi-esasname.pdf	
5	Əlavə 7	ADAU-nun tərəfdaş universitetlərinin siyahısı	https://adau.edu.az/terefdaslar/	
6	Əlavə 11	Kariyera ilə bağlı tədbirlər	https://adau-karyera.az/az/events	
7	Əlavə 17	İxtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı	https://e-qanun.az/framework/41438	
8	Əlavə 20	ADAU-nun missiyası	https://adau.edu.az/haqqimizda/kefiyyet-pe-salaml-v-thluksizliyi-sahsind-siyasti-1408/	
9	Əlavə 21	ADAU-nun nizamnaməsi	https://drive.google.com/file/d/1sYzQeggUBu1xu_-jm-FYpgcKch9YAM9P/view	
10	Əlavə 22	Aqrar iqtisadiyyat fakültəsi	http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/haqqimizda/fakulte-hagqinda-98/	
11	Əlavə 26	PMH-nin pedaqoji bacarıqlarının artırılması üçün silsilə təlimlər	https://adau.edu.az/media/xeberler/adau-da-professor-mullim-heytnin-pedagoji-bacarlarnn-artrilmas-ucun-silsil-tlimlr-kecirilib-3122/	
12	Əlavə 27	Beynəlxalq ikili diplom proqramı barəsində məlumat	https://adau.edu.az/beynelxalq-elaqeler/ikili-diplom-proqramlari/adau-eqe-1930/	
13	Əlavə 28	Akkreditasiya haqqında şəhadətnamə	https://adau.edu.az/haqqimizda/akkr-editsiya-hagqnda-hadtnam-2274/	
14	Əlavə 29	Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı	https://e-qanun.az/framework/19531	
15	Əlavə 30	Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi	https://e-qanun.az/framework/39622	
16	Əlavə 31	Keyfiyyətin Təmin olunması üzrə Avropa Çərçivəsi	https://www.erasmusplus.org.az/images/uploader/1dc7a-ESG%20for%20QA_2015.pdf	
17	Əlavə 36	“Sillabus və fənn proqramlarında verilmiş tədris materialları ilə tələbələrin təmin olunması” sorğusunun nəticələri	https://drive.google.com/file/d/1nJIVMJ7FuWvmTm-WlvBbdl-1zBUyhDUW/view	
18	Əlavə 38	“ADAU Məzun” sorğusunun nəticələri	https://drive.google.com/file/d/1KscR1Q8qYvku78pUfp3TGIQ50wQoXlAq/view	
19	Əlavə 40	PMH sorğusu – 2022	https://drive.google.com/file/d/1eCiaLsSjQHOpysNyMD5W4nIAU1bzTeuJ/view	

20	Əlavə 42	PMH sorğusu – 2021	https://drive.google.com/file/d/1q49nylTBDzDzpFVPKjfn2h-gLPwrXdF/view	
21	Əlavə 47	“İnteraktiv tədris metodları” təlimi	https://adau.edu.az/media/xeberler/adau-da-professor-mullim-heyтинin-pedoqoji-bacarqların-artırılması-ucun-silsil-timlr-kecirilib-3122/	
22	Əlavə 49	“ADAU Məzunları” qrupu	https://www.facebook.com/groups/adaumezunlari	
23	Əlavə 53	Tələbə Nailiyyətlərinin İdarəetmə Sistemi	http://tnis.adau.edu.az/	
24	Əlavə 57	PMH-nin CV-ləri	http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/kafedralar/maliyye-ve-iqtisadi-nezeriyye-kafedresi-136/	
25	Əlavə 59	Minimum normalar	https://e-qanun.az/framework/10346	
26	Əlavə 60	Minimum normaların ləğvi	https://e-qanun.az/framework/36632	
27	Əlavə 61	Maddi-texniki təchizatına dair vahid normalar	https://bit.ly/3u6qdVu	
28	Əlavə 62	Novruz bayramı şənliyi	http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/tedbirler/adau-da-novruz-nliyi-kecirilib-269/	
29	Əlavə 63	Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası	http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/kafedralar/maliyye-ve-iqtisadi-nezeriyye-kafedresi-136/	
30	Əlavə 64	Maddi-texniki baza	http://aqrar-iqtisadiyyat.adau.edu.az/maddi_texniki_baza/maddi-texniki-baza-117/	
31	Əlavə 65	ADAU əsaslı kitabxana	https://www.adau.edu.az/telebe_heyati/kitabxana-250/	

Hesabatı hazırladı:

Prof. H.K. Fətəliyev

Ass. N.N. Məmmədova

Ass. G.R. Əliyeva

